

SPIS TREŚCI

„NAJBARDZIEJ POMOCNĄ RZECZĄ, JAKĄ MOŻEMY ZROBIĆ DLA DRUGIEJ OSOBY TO DOPOMÓC JEJ W POMAGANIU SOBIE”.....3

L. M. BROMMER.. 3

I. WPROWADZENIE.....4

II. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII.....5

III. KANONY POLITYKI SPOŁECZNEJ.....7

IV. RAPORT O STANIE GMINY BEDLNO.....12

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ..... 12

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA..... 14

3. GOSPODARKA..... 21

4. TURYSTYKA..... 25

5. MIESZKAŃCY..... 32

Stowarzyszenie Przyjaciół Bedlna..... 48

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności..... 57

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kutnie i Żychlinie..... 57

6. GMINA BEDLNO NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN POWIATU KUTNOWSKIEGO..... 59

V. ANALIZA SWOT.....62

1. UWAGI OGÓLNE..... 62

2. TABELA ANALIZY SWOT..... 64

VI. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT.....69

1. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY BEDLNO..... 69

VII. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO.....70

VIII. STRATEGIA DZIAŁAŃ.....75

1. PLANOWANIE STRATEGICZNE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE BEDLNO – PRZYJĘTE

ZASADY..... 75

2. MISJA, OBSZARY INTERWENCJI, CELE PODSTAWOWE, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I SPODZIEWANE EFEKTY.....	76
3. PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII I PODMIOTY WSPIERAJĄCE.....	89
4. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII.....	89
4. FINANSOWANIE STRATEGII.....	91
5. OKRES REALIZACJI PROGRAMU.....	91
IX. ZAKOŃCZENIE.....	92
1. SPIS TABEL.....	93
2. SPIS WYKRESÓW.....	95

**„Najbardziej pomocną rzeczą, jaką
możemy zrobić dla drugiej osoby to
dopomóc jej w pomaganiu sobie”**

L. M. Brommer

I. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami) wyznacza gminom obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Niekorzystna sytuacja gospodarcza, narastanie problemów społecznych, powiększanie obszarów i problemów wychowawczych wśród dzieci i młodzieży oraz patologii społecznych wywołanych m.in. trudnościami adaptacyjnymi młodego pokolenia sprawiają, że konieczne jest wypracowanie planów i narzędzi zapobiegania tym niepokojącym zjawiskom. Potrzeba sformułowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest odpowiedzią na realną sytuację ekonomiczno - społeczną mieszkańców.

Obowiązujący dotychczas model pomocy społecznej polegający głównie na udzielaniu bezpośredniego wsparcia finansowego potrzebującym, choć doraźnie skuteczny, utrwała tylko zastaną sytuację w sferze pomocy społecznej. Zadaniem pracy socjalnej powinna być jednak również szeroko pojęta profilaktyka mająca na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom społecznym i zmniejszanie kręgu potencjalnych świadczeniobiorców.

Z samej istoty strategii wynika jej długofalowość. W typowaniu obszarów interwencji oraz przyjmowanych celach i zadaniach koncentrowano się na globalnym ujęciu problemów tak, by oderwać się od doraźnych, często spektakularnych i efektownych działań, być może ważnych w danej chwili, jednakże niekoniecznie istotnych z punktu widzenia całościowej wizji rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy.

Dokument niniejszy jest również wyrazem dążenia władz gminy do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszych warunków życia na jej terenie. Pomyślność wspólnoty samorządowej zależy bowiem od wielu czynników, wśród których komfort życia i ład społeczny grają niebagatelną rolę. Bezrobocie, ubóstwo, stworzenie możliwości samorealizowania się młodzieży, integracja osób starszych i niepełnosprawnych są ważnymi wyznacznikami w dokonywanej przez mieszkańców ocenie działalności władz samorządowych i własnego poziomu życia. Strategia jest komunikatem skierowanym do lokalnej społeczności, stanowi wyraz troski gminy o pomyślność obywateli, ukazuje zamierzone działania. Strategia ma szansę stać się nową jakością w relacjach pomiędzy uczestnikami życia społecznego na terenie gminy Bedlno i pobudzić aktywność społeczną mieszkańców.

II. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Strategią zwykło się określać dokument, który wybranym, założonym do osiągnięcia celom przypisuje cały wachlarz zadań, określa środki i metody ich realizacji, w sposób całościowy i przemyślany wytycza kierunki, typuje priorytety, wskazuje zagrożenia. Zawiera również metody oceny (ewaluacji) i wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Rozwiązania szczegółowe opracowań bywają wielorakie i operują różnym poziomem uszczegółowienia. Jednak z założenia, biorąc pod uwagę stosunkowo długi horyzont czasowy (7 lat), strategia musi być dokumentem o stosunkowo dużym poziomie ogólności. Dynamika procesów społecznych i warunkujących je zjawisk ekonomicznych jest tak duża, że dokumenty planistyczne muszą być modyfikowane i poprawiane. Dzięki temu są aktualnym obrazem rzeczywistości.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przyjęto następujący tryb postępowania:

1. określenie misji gminy w zakresie polityki społecznej zawierającej cel nadrzędny, do którego władze wspólnoty samorządowej zamierzają dążyć;
2. określenie obszarów interwencji najważniejszych z punktu widzenia prowadzonej polityki społecznej z krótką analizą występujących problemów;
3. wskazanie celu podstawowego, które władze gminy zamierzają osiągnąć w każdym z wytypowanych obszarów;
4. wskazanie celów operacyjnych służących osiągnięciu wytyczonych celów podstawowych;
5. wskazanie oczekiwanych efektów wdrażanego programu, określenie podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań.

W merytorycznej części strategii można wyodrębnić trzy części.

Część pierwsza - raport o stanie gminy. Zawiera ocenę aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Bedlno. Z uwagi na tematykę opracowania (strategia dotycząca problemów społecznych) raport dotyczy tych dziedzin, które w największym stopniu wpływają na aktualny poziom życia mieszkańców gminy. Dlatego też znajduje się tutaj opis infrastruktury technicznej, stanu gospodarki, sytuacji demograficznej, problemów społecznych na terenie gminy.

Część druga to właściwa wszystkim strategiom tzw. analiza SWOT. Obejmuje ona szanse i zagrożenia, wskazuje mocne i słabe strony gminy, analizuje perspektywy, projekcje w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej i tych sfer życia, które bezpośrednio jej dotyczą. Analiza SWOT sporządzona została w formie tabelarycznego zestawienia

w odniesieniu do najważniejszych i palących problemów społecznych. Przyjęty sposób prezentacji pozwala na czytelne przedstawienie obszarów, gdzie interwencja w stan obecny pozwoli na osiągnięcie zamierzonych rezultatów.

Część trzecia to wytyczenie misji gminy oraz wskazanie wspomnianych wcześniej obszarów, przypisanie im celów szczegółowych, skonkretyzowanych zadań oraz oczekiwanych efektów. Ich wybór został poprzedzony rzetelną oceną stanu faktycznego, uwarunkowaniami mikro- i makroekonomicznymi, wnioskami wypływającymi z dokonanej analizy SWOT oraz potrzebami lokalnej społeczności. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, będące udziałem zwłaszcza pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

III. KANONY POLITYKI SPOŁECZNEJ

Z dniem 1 maja 2004 r. Rzeczpospolita Polska stała się członkiem Unii Europejskiej i dlatego też bierze udział w programach wspólnotowych dotyczących również rozwiązań społecznych. Unia Europejska jest rzecznikiem aktywnej polityki społecznej. Ma ona pozwalać na skuteczne radzenie sobie państw członkowskich z najpoważniejszymi bolączkami społecznymi, takimi jak wykluczenie społeczne.

Rada Europejska w grudniu 2000 r. w Nicei przyjęła konkretne wytyczne w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego (Agenda Społeczna). Zasadniczym celem przewidzianym w Agendzie jest „bardziej spójne społeczeństwo: równe szanse dla wszystkich”. Natomiast podstawowym narzędziem realizacji tego celu jest zastosowanie otwartej metody koordynacji. Ma ona prowadzić do opracowania jednej listy wspólnych celów dla integracji społecznej, emerytur i rent oraz opieki zdrowotnej, włączając w to cele horyzontalne, takie jak równość szans i dostęp do rynku pracy.

Otwarta metoda koordynacji to sposób na podejmowanie i realizowanie wspólnych działań w obszarze polityki społecznej. Założenia podstawowe tej metody polegają na wyznaczaniu wspólnych celów na podstawie uzgodnionego metodologicznie opisu zjawisk społecznych. Zarówno dla opisu zjawisk społecznych, jak i wyznaczania celów zdefiniowano i przyjęto szereg wskaźników. Odnoszą się one do całej gospodarki (tzw. wskaźniki strukturalne) oraz do obszarów socjalnych.

W 2005 r. przyjęta została przez Komisję Europejską druga faza Agendy Społecznej, obejmująca okres do 2010 r. Jej mottem stało się sformułowanie: „Społeczna Europa w gospodarce światowej: zatrudnienie i szanse dla wszystkich”.

Agenda Społeczna przewiduje modernizację modelu społecznego w Europie w oparciu o realizację założeń Agendy Lizbońskiej. Nowa Agenda mówi o konieczności gwarancji zatrudnienia i zwiększenia szans na jego osiągnięcie. Wszystko to w oparciu o dynamiczny wzrost gospodarczy Unii, osiągnięty dzięki modernizacji rynku pracy poprzez innowacje i nowe technologie oraz zwiększenie ochrony socjalnej.

Europejski Model Społeczny opiera się na przekonaniu, że możliwe jest pogodzenie wymogów szybkiego rozwoju ekonomicznego z realizacją celów społecznych (bezpieczeństwo zatrudnionych, dostęp do sfery publicznej itp.).

Poza programami wspólnotowymi opracowywane są dokumenty krajowe. Rada Ministrów RP opracowała założenia aktywnej polityki społecznej na lata 2007 – 2013. Dokument ten, przyjęty 13 września 2005 r., nosi nazwę STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA

2007 – 2013. Strategia wytycza 7 priorytetów, które zdaniem władz, szybko wdrożone i zrealizowane przyczynią się do rozwiązania trapiących Polskę problemów społecznych.

Sformułowanie priorytetów poprzedzono diagnozą stanu obecnego, ze szczególnym uwzględnieniem demografii, ubóstwa, kondycji i zagrożeń współczesnej rodziny i społeczeństwa obywatelskiego. Dokument ten formułuje pożądany do osiągnięcia cel prowadzonej polityki społecznej, którym ma być zbudowanie na poziomie krajowym zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Sformułowane priorytety krajowe są następujące:

- poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;
- wdrożenie aktywnej polityki społecznej;
- kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym;
- aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych;
- partnerstwo publiczno – społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych;
- integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Dokumentem programowym w województwie łódzkim jest „Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej na lata 2007 – 2020”. Celem tej strategii jest zaplanowanie i realizowanie w praktyce wyznaczonych założeń rozwiązywania ważnych problemów społecznych w regionie łódzkim. Strategia polityki społecznej jest więc długofalową koncepcją działania w zakresie polityki społecznej, która zawiera założenia strategiczne w postaci celów wynikających z sytuacji społeczno-gospodarczej i potrzeb mieszkańców oraz uwarunkowań zewnętrznych. Wskazuje jednocześnie środki realizacji założonych celów. Ukierunkowana jest na osiągnięcie postępu społecznego.

„Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej na lata 2007 – 2020” określa główne obszary problemowe występujące w regionie. Są to:

- ubóstwo, długotrwałe bezrobocie,
- kryzys rodziny,
- wykluczenie społeczne,
- uzależnienia,
- wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społeczno-zawodowej,

- starzenie się społeczeństwa,
- infrastruktura i system wsparcia.

Na podstawie analizy w/w obszarów problemowych wyznaczono misję oraz cele strategiczne i działania w zakresie polityki społecznej województwa łódzkiego.

Misją polityki społecznej w województwie łódzkim jest podnoszenie jakości życia wśród mieszkańców regionu, szczególnie tych, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym.

Realizacja misji odbywać się będzie poprzez działania zmierzające do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego i modernizacji systemów pomocy społecznej.

Poniżej przedstawiono cele strategiczne i operacyjne w zakresie polityki społecznej województwa łódzkiego.

Cel strategiczny 1 - Wdrażanie aktywnej polityki społecznej

Cele operacyjne:

- zwiększenie wiedzy dotyczącej problemów społecznych;
- stymulowanie i wspomaganie lokalnych inicjatyw;
- wprowadzanie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań;
- zwiększenie dostępności do kształcenia i szkoleń dla służb;
- rozwój sektora pozarządowego.

Cel strategiczny 2 – Systemowa pomoc osobom i rodzinom

Cele operacyjne:

- rozwój usług socjalnych;
- wzmacnianie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodzin;
- wyrównywanie szans dzieci i młodzieży;
- rozwój usług socjalnych dla osób niepełnosprawnych i starszych;
- rozwój infrastruktury pomocy społecznej.

Cel strategiczny 3 – Tworzenie warunków sprzyjających uczestnictwu w życiu społecznym osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cele operacyjne:

- wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy;

- rozwój wolontariatu i społecznej inicjatywności;
- propagowanie aktywnych metod wychodzenia z wykluczenia;
- zapobieganie sytuacjom kryzysowym związanych z wykluczeniem.

Cel strategiczny 4 – Zapobieganie i przeciwdziałanie problemom uzależnień

Cele operacyjne:

- zwiększenie poziomu świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
- zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczenia szkód zdrowotnych osób uzależnionych;
- rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- monitorowanie stanu problemów uzależnień w województwie;

Cel strategiczny 5 – Zwiększenie samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych

Cele operacyjne:

- zwiększenie dostępności do edukacji;
- zwiększenie dostępności do rehabilitacji leczniczej, społecznej;
- wyrównywanie szans w zatrudnieniu;
- uczestnictwo w życiu kulturalnym i promowanie aktywnego stylu życia.

Cel strategiczny 6 – Propagowanie aktywnego trybu życia i wsparcie osób w wieku poprodukcyjnym

Cele operacyjne:

- zwiększenie oddziaływania instytucji zajmujących się osobami starszymi;
- promocja aktywnych form spędzania czasu przez osoby starsze;
- zmniejszenie poczucia izolacji;
- upowszechnianie działań instytucji zajmujących się osobami starszymi.

Również władze powiatu kutnowskiego podejmowały i podejmują różnorakie działania ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych. Powiat kutnowski posiada dokument pod nazwą „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2007 – 2013”. Strategia ta formułuje misję powiatu w zakresie polityki społecznej, wskazuje priorytety oraz wytycza cele operacyjne, których realizacja służyć będzie intensyfikacji prowadzonej polityki socjalnej, zmniejszy krąg klientów pomocy

społecznej oraz pomoże osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym obronić się przed wejściem w krąg świadczeniobiorców.

Główne obszary problemowe strategii powiatowej to:

- Obszar problemowy nr 1 – Bezrobocie i jego skutki
- Obszar problemowy nr 2 – Bezpieczeństwo socjalne – system świadczeń
- Obszar problemowy nr 3 – Marginalizacja grup społecznych
- Obszar problemowy nr 4 – Kryzys funkcjonowania rodziny
- Obszar problemowy nr 5 – Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami.

Podstawowym założeniem w zakresie polityki społecznej na szczeblu powiatu jest to, aby pomoc społeczna w miarę możliwości doprowadziła do życiowego uaktywnienia jej beneficjentów. Osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej obowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego.

Jednak, aby podejmowane działania były w pełni skuteczne i efektywne potrzebny jest udział szerokiej grupy partnerów społecznych. Dlatego pomoc społeczną powinny organizować podmioty administracji rządowej i samorządowej, współpracujące w tym zakresie z organizacjami społecznymi, kościołami, fundacjami i stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

IV. RAPORT O STANIE GMINY BEDLNO

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina Bedlno to gmina wiejska położona w północnej części województwa łódzkiego, w powiecie kutnowskim. Oddalona jest od: Warszawy - miasta stołecznego - o 130 km, Łodzi - miasta wojewódzkiego - o 55 km, Kutna - siedziby powiatu - o 15 km.

Biorąc pod uwagę podział na regiony fizyczno - geograficzne Polski, badany obszar leży w prowincji - Niż Środkowoeuropejski, podprowincji - Niziny Środkowopolskie, makroregionie - Nizina Południowomazowiecka, mezoregionie - Równina Kutnowska.

Gmina Bedlno sąsiaduje:

- z gminą Krzyżanów;
- z gminą Żychlin;
- z gminą Oporów;
- z gminą Bielawy (powiat łowicki);
- z gminą Zduny (powiat łowicki).

Gmina zajmuje obszar 125 km². Administracyjnie obszar gminy dzieli się na 39 jednostek pomocniczych (sołectw) obejmujących 70 miejscowości.

Tabela 1. Wykaz sołectw gminy Bedno wraz z liczbą ludności w każdym z nich.

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Nazwa miejscowości wchodzących w skład sołectwa
1.	Annetów	220	Annetów, Franciszków Nowy, Karolew
2.	Antoniew	118	Antoniew, Wilkasy.
3.	Bedno Parcel	230	Bedno Parcel, Kamieniec, Szewce Nagórne
4.	Bedno Wieś	312	Bedno wieś, Żbiwiec-przysiółek
5.	Dębowa Góra	179	Dębowa Góra, Lasota, Podświętne-przysiółek
6.	Ernestynów	152	Ernestynów, Kujawki, Odolin.
7.	Florianów	117	Florianów, Kosów, Maurycew-przysiółek, Rojewo-przysiółek.
8.	Grabów	135	Garbów, Stradzew Górki.
9.	Głuchów	154	Głuchów, Franciszków Stary, Tomczyce.
10.	Gosławice	129	Gosławice.
11.	Groszki	89	Groszki.
12.	Janów	223	Janów.
13.	Jaroszówka	45	Jaroszówka.
14.	Józefów	53	Józefów, Mosiębrza-przysiółek, Teodorów.
15.	Kamilew	65	Kamilew.
16.	Kazimierek	58	Każmieriek.
17.	Konstantynów	133	Konstantynów, Czarnów.
18.	Kręcieszki	144	Kręcieszki, Tarnów-przysiółek.
19.	Mateuszew	106	Mateuszew, Eliaszew -przysiółek, Mirosławice, Wiktorów-przysiółek.
20.	Orłów Kolonia	173	Orłów Kolonia, Dąbrowka, Gruszkowizna.
21.	Orłów Parcel	112	Orłów Parcel.
22.	Pniewo	708	Pniewo, Pniewo Kolonia, Tomaszew, Wydmuch, Małe Pniewo, Pniewo Parcela, Pniewo PKP-przysiółek
23.	Potok	43	Potok.
24.	Plecka Dąbrowa	325	Plecka Dąbrowa, Zgoda-przysiółek
25.	Stanisławice	111	Stanisławice, Baranowizna, Górki Stanisławskie.
26.	Stradzew	105	Stradzew.
27.	Szewce Nadolne	105	Szewce Nadolne.
28.	Szewce Owsiane	105	Szewce Owsiane.
29.	Szewce Walentyna	148	Szewce Walentyna, Marynin
30.	Waliszew	96	Waliszew.
31.	Wewiórz	104	Wewiórz, Emilianów, Wolska Kolonia.
32.	Wojszyce Kolonia	138	Wojszyce Kolonia, Kazimierówka.
33.	Wojszyce Parcel	324	Wojszyce.
34.	Wola Kałkowa	157	Wola Kałkowa.
35.	Wyrów	104	Wyrów, Ruszki.
36.	Załusin	189	Załusin, Julianów, Trawin, Załusinek.
37.	Zleszyn	130	Zleszyn, Cieplice-przysiółek, Odolinek -przysiółek.
38.	Zosinów	98	Zosinów, Kłotyldów, Trzciniac.
39.	Żeronice	179	Żeronice.

* Źródło: Dane Urzędu Gminy w Bednie (stan na dzień 31.12. 2006 r.)

Według danych Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2006 r. w gminie na pobyt stały zameldowane było 6 235 osób. Wśród mieszkańców gminy 49,9% stanowiły kobiety (3110 osób), zaś mężczyźni 50,1% ogółu ludności gminnej - 3 125 osób).

Wskaźnik zaludnienia dla całej gminy wynosił 49 os. /km².

Tabela 2. Powierzchnia gminy Bedno.

Wyszczególnienie	Ha	%
Powierzchnia geodezyjna	12 605	100,00
Użytki rolne	11 460	90,92
w tym:		
• grunty orne	10 266	81,45
• sady	183	1,45
• łąki	642	5,09
• pastwiska	369	2,93
Lasy i grunty leśne	114	0,91
Pozostałe grunty, nieużytki	1 030	8,17

* Źródło: Dane GUS

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Wszystkie sołectwa na terenie gminy Bedno zaopatrywane są w wodę z sieci wodociągowej. Gmina zwodociągowania jest w 100%. Jedno z sołectw – Zosinów zaopatrywane jest w wodę zakupioną od sąsiedniej gminy Zduny.

Całkowita długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej wynosi (wg danych GUS z 2006r.) 150,6 km i obsługuje 1 361 przyłączy. Ilość mieszkańców gminy korzystająca z sieci wodociągowej to 4 861 osób.

Część sieci wodociągowej wymaga modernizacji – około 12 km. Należy wymienić rury azbestowo – cementowe.

ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

Powstające na terenie gminy Bedlno ścieki to ścieki socjalno – bytowe oraz nieczystości płynne będące wynikiem działalności rolniczej. Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć kanalizacji sanitarnej, a nieczystości płynne gromadzone są w przydomowych zbiornikach zamkniętych (szambach), skąd powinny być dowożone do punktów zlewnych oczyszczalni. Jednakże, jak wynika z praktyki, pewna część ścieków nie jest oczyszczana w ten sposób i wywożona na pola.

Ukształtowanie terenu oraz stopień urbanizacji gminy utrudniają (w niektórych miejscowościach gminy) zastosowanie zbiorczego systemu odprowadzania i utylizacji ścieków. Wzrost liczby nowopowstających podmiotów gospodarczych oraz chęć ochrony środowiska powodują konieczność rozwiązania problemu, jakim jest brak sieci kanalizacyjnej i uregulowania gospodarki wodno – ściekowej. Uwzględniając powyższe ustalenia, w części gminy o dużym zurbanizowaniu, uzasadniona byłaby budowa sieci kanalizacji zbiorczej, zaś w niektórych miejscowościach o rozproszonej zabudowie wykorzystanie technologii przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina Bedlno nie posiada oczyszczalni ścieków. Na jej terenie funkcjonują tylko oczyszczalnie zlokalizowane na terenie Domu Pomocy Społecznej w Wojszycach i Domu Pomocy Społecznej w Pniewie.

Rozwój gospodarki ściekowej utrudniony jest z powodu braku środków na kosztowne inwestycje. Dotyczy to zarówno budżetu gminy, jak i budżetów mieszkańców, na których spoczywa koszt wykonania stosownych instalacji do przechowywania nawozów naturalnych oraz wykonania przyłączy do kanalizacji po wybudowaniu kolektorów.

GOSPODARKA ODPADAMI

Duże znaczenie w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Bedlno ma położenie geograficzne oraz rolniczy charakter tej jednostki terytorialnej.

Przeważająca ilość wytwarzanych odpadów to odpady komunalne oraz powstające w sektorze rolno-spożywczym, usługowym i budowlanym.

Mieszkańcy gminy to główni wytwórcy odpadów komunalnych. Ilość odpadów uzależniona jest od liczby mieszkańców oraz poziomu życia na danym terenie. Wzrost stopy życiowej

ludności powoduje zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wpływa na zmianę ich składu.

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury np. handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty turystyczne, targowiska.

Na terenie gminy Bedlno nie ma składowiska odpadów. Odpady z terenu gminy wywożone są na składowisko w miejscowości Krzyżanówek, w sąsiedniej gminie Krzyżanów oraz w miejscowości Pasieka, w gminie Żychlin.

Odpady komunalne pochodzące z indywidualnych posesji, domów oraz z zakładów produkcyjnych i usługowych, są zbierane w typowych pojemnikach do gromadzenia odpadów (najczęściej są to pojemniki stalowe lub z tworzyw sztucznych, o pojemnościach 120 dm³, 240 dm³ oraz 1100 dm³). Następnie są odbierane przez specjalistyczne firmy zajmujące się transportem odpadów. Wywozem odpadów z terenu gminy zajmuje się Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta EKO-SERWIS Sp. z o.o. z Kutna.

W gminie prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów obejmująca: szkło, papier, tworzywa sztuczne, metal, opakowania wielowarstwowe oraz odpady wielkogabarytowe.

ELEKTROENERGETYKA

Elektroenergetyka to jedna z najlepiej rozwiniętych dziedzin infrastruktury technicznej. Każdy indywidualny odbiorca może zostać podłączony do sieci energetycznej. Układ energetyczny oparty jest na sieci krajowej wysokiego napięcia 15kV. Posiada on rezerwę możliwości dostarczenia energii odbiorcom. Obszar gminy przecinają linie elektroenergetyczne przesyłowe wysokich napięć. Stopniowo odbywa się modernizacja oświetlenia oraz uzupełniane są punkty świetlne.

GAZOWNICTWO, CIEPŁOWNICTWO

Obecnie gmina nie posiada dostępu do gazu przewodowego. Mieszkańcy korzystają z gazu propan butan magazynowanego w butlach i zbiornikach przydomowych. Wykonanie instalacji gazowej byłoby korzystne z punktu widzenia rozwoju gminy.

Na terenie gminy nie ma ośrodków z dobrze rozwiniętą infrastrukturą ciepłowniczą. Przeważają indywidualne źródła ciepła. Funkcjonują lokalne kotłownie przy zakładach pracy

i budynkach użyteczności publicznej, z których część zmodernizowano poprzez zastosowanie technologii pozwalających na spalanie paliw ekologicznych.

Na obszarze wiejskim podstawowa sieć wsi to typowa zabudowa wiejska z przewagą domów jednorodzinnych wolnostojących, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla.

Do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię i ciepło należy planowanie i organizacja zaopatrzenia jej obszaru w energię i ciepło. Zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem (Prawo energetyczne), gminy mają obowiązek sporządzania projektów założeń planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, a przedsiębiorstwa energetyczne zobligowane są do sporządzenia planów rozwoju w zakresie obecnego i przyszłego zapotrzebowania nośników energii.

POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

Powietrze atmosferyczne, oprócz wód powierzchniowych, jest najbardziej wrażliwym na zanieczyszczenia komponentem środowiska, a jednocześnie bezpośrednio decydującym o warunkach życia człowieka, zwierząt i roślin.

Gmina Bedlno jest gminą typowo rolniczą. Poza niewielkimi oddziaływaniami zanieczyszczeń przenoszonych spoza jej terenu wpływ na jakość powietrza mają lokalne źródła emisji zanieczyszczeń.

Są to przede wszystkim:

- niskie emitory z kotłowni gospodarstw domowych opalanych przede wszystkim węglem;
- emitory z zakładów przetwórczych i usługowych;
- źródła mobilne (pojazdy samochodowe);
- odory wynikające z prowadzonej działalności rolniczej.

Niewątpliwym problemem jest spalanie w domowych piecach odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Domowe paleniska nie wytwarzają wystarczająco wysokiej temperatury do ich całkowitego spalania. W związku z tym do atmosfery przedostają się duże ilości sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów i innych szkodliwych dla zdrowia ludzi związków chemicznych. Nasila się to szczególnie w okresie grzewczym.

Na stan powietrza oddziałują także źródła komunikacyjne. Wysokie zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów występuje na

skrzyżowaniach, przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest przede wszystkim zły stan techniczny pojazdów, zła eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu lub zbyt małą przepustowością dróg.

DROGI

Na układ komunikacyjny gminy Bedno składają się: droga wojewódzka, drogi powiatowe oraz drogi gminne. Sieć dróg w gminie jest dobrze rozwinięta.

Problemem pozostaje niezadowalający stan techniczny dróg. Dotyczy to nie tylko nawierzchni, ale również szerokości pasa drogowego czy szerokości poboczy, niezbędne są ich remonty i modernizacje.

Tabela 3. Wykaz dróg gminnych położonych na terenie gminy Bedno.

Lp.	Numer drogi	Przebieg - nazwa drogi	Długość (w m.)	Rodzaj nawierzchni
1.	102001E	Wyrów - Florianów	1800	bitumiczna
2.	102002E	Wyrów przez wieś	1000	żużel
3.	102003E	Mauryców przez wieś	500	łupek, żużel
4.	102004E	Tarnów – Kręcieszki - Bedno	4700	3485 – bitum. 1080- destrukt 135-grunt. żużel
5.	102005E	Janów – gr. gm. Żych -lin- (Drzewoski Wielkie)	425	bitumiczna
6.	102006E	Bedno – Janów	1100	bitumiczna
7.	102007E	Bedno Żbiwiec przez wieś	600	bitumiczna
8.	102008E	Wydmuch przez wieś	1800	1400 bitum. 400 żużel
9.	102009E	Pniewo Kolonia przez wieś	2300	1800 bitum. 500 gruntowa
10.	102010E	Tomaszew-Franciszków Nowy	800	żużel
11.	102011E	Franciszków Nowy – Plecka Dąbrowa	2000	450 bitum. 1550 lupek, żużel
12.	102012E	Karolew – Śleszyn Mały - Kamilew	2800	1600 bitum. 1200 gruntowa
13.	102013E	Annetów przez wieś	900	bitumiczna
14.	102014E	Plecka Dąbrowa – Zgoda - Kamilew	1850	1300 destrukt 550 gruntowa
15.	102015E	Kamilew –Plecka Dąbrowa	1300	850 bitum. 450 gruntow.

16.	102016E	Plecka Dąbrowa-Kami- lew - gr. gm. Żychlin-(Śleszyn Wielki)	1800	bitumiczna
17.	102017E	Trzciniec przez wieś	1400	żużel
18.	102018E	Groszki - Julianów	1200	destrukt
19.	102019E	Marynin – gr.gm.Krzy- żanów- (Julianów)	2000	bitumiczna
20.	102020E	Marynin – Wojszyce - Kamieniec	3400	bitumiczna
21.	102021E	Wojszyce przez wieś	600	bitumiczna
22.	102022E	Szewce-Walentyna - Władysławów	600	gruntowa
23.	102023E	Bedlno przez wieś	800	destrukt
24.	102024E	Bedlno Kamieniec	600	bitumiczna
25.	102025E	Szewce-Walentyna – Szewce Nagórne - Baranowizna -Stradzew – Józefów -Tomczyce	9100	2785 bitum. 6315 grunt.
26.	102026E	Bedlno – trasa nr 2	700	żużel
27.	102027E	Kamieniec przez wieś	400	bitumiczna
28.	102028E	Zleszyn- Odolonek – Stanisławice	3400	bitumiczna
29.	102029E	Zleszyn - Odolinek	1400	bitumiczna
30.	102030E	Zleszyn przez wieś	600	bitumiczna
31.	102031E	Kujawki przez wieś	1500	destrukt
32.	102032E	Plecka Dąbrowa – Ernestynów –Odolin	4400	2200 bitum. 2200 żużel
33.	102033E	Teodorów – Tomczyce	880	bitumiczna
34.	102034E	Teodorów –Załużnik	1600	gruntowa
35.	102035E	Załużnik-Trawin- Wolska Kolonja- gr. gm. Bielawy	4700	1320 bitum. 830 destrukt 2550 gruntowa
36.	102036E	Trawin przez wieś	200	gruntowa
37.	102037E	Trawin – Emilianów	1500	destrukt
38.	102038E	Działkowicze – Żeronice – Trawin	2800	1740 bitum. 1060 żużel
39.	102039E	Wola Kałkowa – Wewiórz	4000	destrukt
40.	102040E	Tomczyce –Głuchów	1700	bitumiczna
41.	102041E	Plecka Dąbrowa – Antoniew	1400	destrukt
42.	102042E	Plecka Dąbrowa – Wolność	1500	980 destrukt 520 gruntowa
43.	102043E	Klotyldów – Zosinów	1700	1060 bitum. 640 destrukt
44.	102044E	Antoniew – Kazimierek	1600	bitumiczna
45.	102045E	Kazimierek przez wieś	1000	żużel
46.	102046E	Lasota – Dębowa Góra	1200	bitumiczna
47.	102047E	Mateuszew –Waliszew	2400	bitumiczna
48.	102048E	Mirosławice przez wieś	600	bitumiczna
49.	102049E	Jaroszówka – Garbów	1900	1370 bitum. 530 gruntowa
50.	102050E	Jaroszówka – Wiatrak	2100	370 bitumiczna

				1730 gruntowa
51.	102051E	Orłów –Gruszkowizna	4000	200 bitumicz. 3800 gruntowa
52.	102052E	Garbów – Orłów	1400	gruntowa
53.		Kazimierówka - Wojszyce	1904	bitumiczna
54.		Kamieniec -Jaroszówka	5263	bitumiczna
55.		Załusin - Żeronice	1992	bitumiczna
56.		Załusin - Stradzew	1672	bitumiczna
57.		Szewce Nadolne - Konstantynów	2585	bitumiczna
58.		Zosinów- gr. gm. -Śleszyn	1352	bitumiczna
59.		Zosinów –dojazd do stacji kolejowej Zosinów	1575	bitumiczna
60.		Szewce Owsiane –gr. gm. – Kaszewy Kościelne	393	gruntowa
61.		Janów - Maurycew	4070	bitumiczna
62.		Groszki – Ruszki- gr. gm. – Mnich	2135	bitumiczna

* Źródło: Dane Urzędu Gminy Bedlno.

PRZEWOZY PASAŻERÓW

Usługi w zakresie przewozu pasażerów na terenie gminy realizowane są przez transport autobusowy. Na obszarze gminy działa sieć linii PKS. Umożliwia ona dotarcie do wszystkich miejscowości gminy oraz gwarantuje połączenia z dużymi ośrodkami miejskimi – Kutno, Łowicz, Łódź.

Przez gminę Bedlno nie przebiegają linie kolejowe.

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ

Na całym obszarze gminy dostępna jest telefonia przewodowa i potrzeby mieszkańców mogą być w pełni zaspokojone. Jedynym ograniczeniem jest bariera kosztowa występująca po stronie indywidualnych odbiorców. Ponadto gmina pozostaje w zasięgu działających na polskim rynku operatorów telefonii komórkowej.

W gminie Bedlno samorząd i szkoły (w ramach pracowni informatycznych) są wyposażone w sprzęt komputerowy umożliwiający również stały dostęp do Internetu. Mieszkańcy mogą korzystać z sieci za pośrednictwem modemów poprzez łącza telefoniczne (lub stałe łącza, ale ze względu na koszt jest to niewielki odsetek). Uwzględniając dynamiczny rozwój

technologii informatycznych i zużycie sprzętu komputerowego, ważne jest poszerzanie oraz unowocześnianie tej bazy.

Programy nauczania szkół funkcjonujących na terenie gminy przewidują zajęcia w zakresie obsługi komputerów. Problemem jest natomiast upowszechnianie tej wiedzy wśród osób dorosłych i starszych, które nie miały dotychczas kontaktu ze sprzętem tego typu. Znajomość obsługi komputera zwiększyłaby szanse wielu osób na rynku pracy poprzez możliwość podniesienia kwalifikacji (e-learning: edukacja przez Internet), ułatwiłaby promocję własnych produktów, gospodarstw agroturystycznych oraz pracę na odległość.

3. GOSPODARKA

ROLNICTWO

Bedlno to gmina o typowo rolniczym charakterze. Rolnictwo stanowi jedną z podstawowych dziedzin gospodarki i znacząco wpływa na rozwój i standard życia mieszkańców. Działalność rolnicza jest główną formą zatrudnienia lub głównym źródłem utrzymania.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego na terenie gminy Bedlno swoją siedzibę miały 1304 gospodarstwa rolne, z czego 100% to gospodarstwa indywidualne.

Znaczna część areałów rolnych przeznaczona jest pod produkcję rolną - zwłaszcza pod uprawy zbóż. Niewielka opłacalność produkcji rolnej skłania rolników do szukania nowych form produkcji, głównie w zakresie przetwórstwa, agroturystyki i rolnictwa ekologicznego.

Gospodarstwa rolne w gminie cechuje niezbyt korzystna struktura agrarna, która w ostatnim dziesięcioleciu uległa pogorszeniu. Znacznie zmniejszyła się ilość gospodarstw o większym, korzystnym z punktu widzenia gospodarki rolnej, areale na rzecz gospodarstw mniejszych z grupy osadniczej 1 – 5 ha.

W strukturze wielkościowej gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa małoobszarowe, czyli do 5 hektarów użytków rolnych. Stanowią one 43,4% ogółu gospodarstw rolnych. Duży udział w strukturze wielkościowej posiadają również gospodarstwa średniej wielkości – o powierzchni od 10 do 15 hektarów. Najmniej jest gospodarstw dużych, powyżej 50 hektarów, które stanowią 0,61% ogółu gospodarstw.

Tabela 4. Struktura agrarna gminy Bedlno.

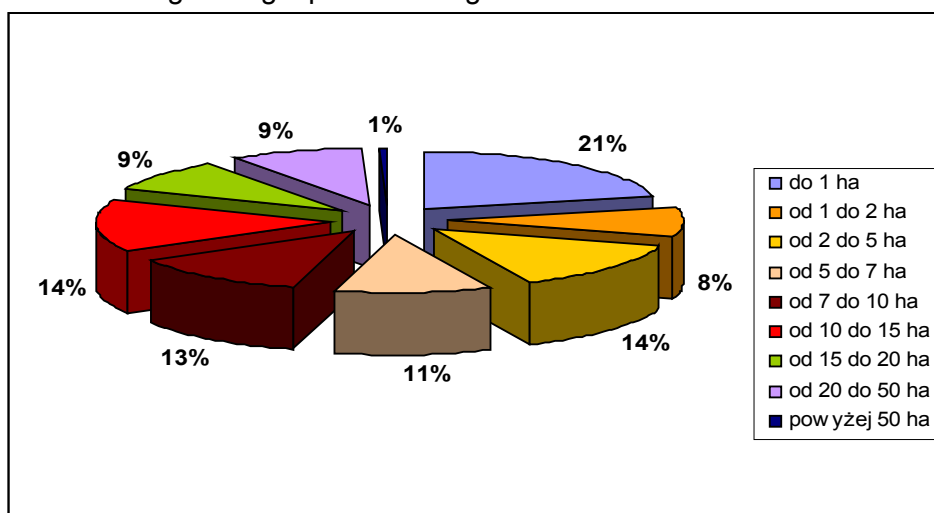
grupy obszarowe użytków rolnych	liczba gospodarstw
--	---------------------------

ogółem	1 304
do 1 ha	277
od 1 do 2 ha	110
od 2 do 5 ha	179
od 5 do 7 ha	139
od 7 do 10 ha	163
od 10 do 15 ha	189
od 15 do 20 ha	121
od 20 do 50 ha	118
od 50 do 100 ha	5
Pow. 100 ha	3

* Źródło: Dane GUS –Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Na wykresie 1 graficznie przedstawiono strukturę agrarną w gminie.

Wykres 1. Struktura agrarna gospodarstw w gminie Bedlno.

* Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Poziom edukacji pracujących w rolnictwie nie jest zadowalający, choć w tym zakresie nastąpiła pewna poprawa. Niski stopień wykształcenia destrukcyjnie wpływa na tempo modernizacji rolnictwa, ogranicza rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej jako alternatywnego zatrudnienia dla nadwyżek siły roboczej. Reformy i przekształcenia strukturalne w Polsce sprawiły, że obszary wiejskie zostały dotknięte problemem bezrobocia. Ludność z terenów wiejskich stanowi grupę najbardziej zagrożoną tym zjawiskiem.

PRODUKCJA ROŚLINNA I ZWIERZĘCA

Zgodnie z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego (2002) ogólna powierzchnia zasiewów, których strukturę przedstawiono w tabeli 5, wynosiła na terenie gminy Bedlno

10130 ha, przy czym cały areał zasiewów znajdował się w wyłącznym posiadaniu gospodarstw indywidualnych.

Tabela 5. Powierzchnia zasiewów w gminie Bedno oraz liczba gospodarstw na terenie gminy (2002)

wyszczególnienie	ogółem	
	ar	ilość gospodarstw
zasiewy ogółem	1 013 028	1 203
pszenica		
- jara	60 746	317
- ozima	185 082	808
żyto	72 206	517
jęczmień		
- jary	103 847	636
- ozimy	7 647	52
owies	24 805	245
pszenżyto		
- jare	6 674	38
- ozime	71 079	484
mieszanki zbóż		
- jare	105 759	569
- ozime	5 406	28
gryka, proso, inne zbożowe	3 859	26
ziemniaki	62 899	834
buraki cukrowe	72 742	379
kukurydza na ziarno	37 443	31
kukurydza na zielonkę	32 847	205
strączkowe jadalne	10 974	56
rzepak		
- ozimy	22 411	58
- jary	1 332	6
okopowe pastewne	3 346	89
warzywa gruntowe	68 952	623
truskawki	697	45

* Źródło: Dane GUS Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Hodowla obejmuje głównie trzodę chlewną i bydło. Wysoki odsetek gospodarstw utrzymujących oba typy produkcji wskazuje na brak specjalizacji w hodowli. Bez zwierząt gospodarskich funkcjonowało 611 gospodarstw rolnych.

71 gospodarstw rolnych nie prowadziło produkcji rolniczej, 59 produkowało wyłącznie na potrzeby własne, 273 – głównie na potrzeby własne, 901 gospodarstw rolnych produkowało głównie na rynek (dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002).

Tabela 6. Hodowla zwierząt gospodarskich, liczba gospodarstw rolnych prowadzących hodowlę.

zwierzęta hodowlane	ilość sztuk	ilość gospodarstw
bydło	6 210	550
- w tym krowy	3 491	532
trzoda chlewna	16 392	553
konie	13	6
kozy	51	b. d.
kury	59 810	b. d.

* Źródło: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Wyposażenie techniczne rolnictwa w gminie Bedno w 2002 r. przedstawiało się następująco:

- ciągniki rolnicze – 1 201 szt.;
- samochody ciężarowe – 89 szt.;
- kombajny zbożowe – 139 szt.;
- kombajny ziemniaczane – 280 szt.;
- kombajny buraczane – 75 szt.

W ostatnich latach obserwowane są znaczące zmiany w zasobie maszynowym rolników. Programy pomocowe Wspólnoty Europejskiej, umożliwiające uzyskanie zwrotu części kosztów poniesionych na zakup maszyn i urządzeń oraz dostęp do niedrogich, używanych maszyn z Unii Europejskiej, spowodowały korzystne zmiany ilościowe i jakościowe w wyposażeniu technicznym rolnictwa.

POZAROLNICZA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Według danych GUS, w roku 2006 na terenie gminy zarejestrowane były 303 podmioty gospodarcze, z czego 293 w sektorze prywatnym i 10 w sektorze publicznym. Największy udział miały jednostki zajmujące się: handlem (125), przetwórstwem przemysłowym (36)

oraz rolnictwem (32). Następne w kolejności były podmioty zajmujące się transportem (21), budownictwem (21) oraz obsługą nieruchomości (13) i administracją publiczną (12).

Największe podmioty gospodarcze prowadzące działalność na terenie gminy to:

1. P.P.H „HETMAN” Florianów 24 - zakład przetwórstwa mięsnego;
2. P.P.H „HETMAN” Weronice 20 - produkcja i sprzedaż artykułów spożywczych;
3. Przedsiębiorstwo w miejscowości Groszki - produkcja z tworzyw sztucznych;
4. „PW DANZAP” Załusin 36 - produkcja pasz, sprzedaż maszyn, ciągników;
5. Przedsiębiorstwo w miejscowości Pniewo 18 - produkcja i sprzedaż mebli;
6. Przedsiębiorstwo w miejscowości Kręcieszki 9 - produkcja mebli (działalność wykonywana w miejscowości Groszki);
7. Przedsiębiorstwo w miejscowości Tarnów 38 - produkcja wyrobów betonowych;
8. „UBIMEX” Stradzew 32 - ubojnia zwierząt rzeźnych.

Na terenie gminy funkcjonują również cztery stacje paliw:

- PKN ORLEN Płock w miejscowości Pniewo 66;
- „KISMIK” Wojszyce;
- Stacja paliw w Bedlnie;
- F.H.U „MIZIOŁEK” Gosławice 30A.

4. TURYSTYKA

Do najciekawszych miejsc w gminie Bedlno należą:

- wczesnośredniowieczne grodziska w Bedlnie i Orłowie;
- zespół gotyckiego kościoła p.w. Bożego Ciała i św. Jadwigi w Orłowie (1430 - 53) oraz tamtejszy ratusz;
- zespół kościoła parafialnego w Pleckiej Dąbrowie;
- zespoły dworskie i dworsko parkowe w Bedlnie, Orłowie, Pniewie, Wojszycach i Mirosławicach - ten ostatni był siedzibą pierwszej w kraju szkoły rolniczej dla dziewcząt;
- zespół dworca kolejowego w Pniewie;
- kwatery żołnierzy poległych w kampanii wrześniowej na cmentarzach w Bedlnie i Pleckiej Dąbrowie;

- pamiątkowe obeliski: w Pleckiej Dąbrowie upamiętniający poległych w wojnie 1920 r. oraz w Orłowie poświęcony poległym w Bitwie nad Bzurą w 1939 r.

Grodzisko w Bedlnie.

Prawdopodobnie na przełomie XIII i XIV stulecia na terenie Bedlna powstał za sprawą Łąkoszyńskich (Bedleńskich) drewniany, być może wieżowy dwór, który istniał jeszcze w XIV stuleciu. Jediną pozostałością po nim jest dziś grodzisko stożkowate, położone na południe od centrum wsi, pośród łąk, przy drodze biegnącej do odległego o 500 metrów cmentarza parafialnego.

Grodzisko to ma kształt ściętego stożka o wysokości do 3 metrów. Jest otoczone nawodnioną fosą o szerokości do 8 metrów i dziś porośnięte jest drzewami i krzewami.

Zespół pałacowo – parkowy w Bedlnie.

Na zespół pałacowo - parkowy składają się: okazały pałac wzniesiony w 1920 r. w stylu neoklasycystycznym oraz park krajobrazowy o powierzchni 5 hektarów. Pałac wzniesiono na planie litery „T”. Zdobia go dwa frontony z czterokolumnowymi portykami, zwieńczone trójkątnymi tympanonami, każdy z eliptycznym okienkiem - otworem wentylacyjnym.

W parku znajdują się dwa stawy o nieregularnym kształcie, połączone przepustem z mostkiem, przez który wiedzie droga dojazdowa do pałacu.

Pałac w Bedlnie otoczony jest srebrnymi świerkami a przy frontowej elewacji pałacu rośnie kilka okazów bioty wschodniej - rzadkiego drzewa iglastego o gęstej i regularnej koronie. W pobliżu odnaleźć można również okazy lipy węgierskiej, choiny kanadyjskiej a także dębu piramidalnego.

Kościół Bożego Ciała i św. Jadwigi w Orłowie.

Murowany kościół pw. Bożego Ciała i św. Jadwigi w Orłowie jest jednym z najcenniejszych zabytków budownictwa sakralnego ziemi kutnowskiej. Świątynia w Orłowie została zbudowana około 1430 - 53 r. w stylu gotyckim, z cegły gotyckiej o układzie blokowym. Później wielokrotnie ją przebudowywano i odnawiano - m.in. w XVII w., 1849, 1910 i 1945 r. Od południowej strony budowla posiada wtopioną w fasadę okrągłą basztę, w której znajdują się liczne otwory strzelnicze. Ściany boczne i narożniki świątyni wsparte są skarpami. Z prawej strony kościoła znajduje się kruchta pełniąca dziś rolę głównego wejścia do świątyni.

We wnętrzu kościoła uwagę zwracają gwiazdziste i krzyżowe sklepienia, tablice epitafijne generała Ambrożego Bończy i barona Skarzyńskiego, dzwon z 1547 r., a na zewnątrz - obok głównego wejścia (na osi nawy) - dwie renesansowe płyty nagrobne z XVI w. zdobione

plaskorzeźbami rycerzy i herbem Ciołek. Obok kościoła stoi murowana dzwonnica z poł. XIX wieku.

Dwór w Wojszycach.

W Wojszycach, wsi znanej od 1385 r. znajduje się zabytkowy drewniany dwór konstrukcji zrębowej, wzniesiony ok. połowy XVIII stulecia, dziś otynkowany. Jest to parterowa budowla wzniesiona na planie wydłużonego prostokąta, z dwutraktowym układem wnętrza. Od północy i południa dwór zdobią piętrowe ryzality na osi poprzecznej, zwieńczone falistymi, barokowymi szczytami. Do południowego ryzalitu dobudowano przedsionek.

Od zachodu do dworu przylega parterowa dobudówka z XIX stulecia. Narożniki dworu są boniowane. Dwór nakryty jest dachem mansardowym z dymnikami. Dwór w Wojszycach jest otoczony sporym parkiem krajobrazowym z 1. połowy XIX stulecia. Na terenie parku, przez który przepływa strumień, znajdują się stawy otoczone starodrzewem. Budynek dworu zdewastowany podczas okupacji, odbudowano w latach 1959 - 61 z przeznaczeniem na szkołę rolniczą. Obecnie dwór mieści Dom Pomocy Społecznej.

Dworek w Pniewie.

Murowany dwór w Pniewie został wzniesiony w początkach XX stulecia. Po II wojnie światowej stał się siedzibą Domu Pomocy Społecznej. Ta piętrowa budowla kryta jest wielospadowym dachem mansardowym, zakończonym w szczytach naczółkami i pośrednimi półszczytami. W części zachodniej znajduje się ganek, a w szczycie - sień wejściowa. Dwór ma dwutraktowy układ wnętrza.

Dookoła pniewskiego dworu rozciąga się niewielki, doskonale utrzymany park dworski o powierzchni około 2 hektarów.

Ponadto, będąc w Pniewie warto zobaczyć zabytkowy dworzec kolejowy zlokalizowany przy linii kolejowej Warszawa - Kutno.

Zespół Kościoła Parafialnego w Pleckiej Dąbrowie.

Najcenniejszym zabytkiem Pleckiej Dąbrowy, wsi wzmiankowanej po raz pierwszy w 1386 r. są: drewniany kościół parafialny oraz stojąca obok niego, również drewniana dzwonnica, wzniesione w XVIII stuleciu.

Drewniany kościół pw. św. Barbary i Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w Pleckiej Dąbrowie powstał w 1778 r. z fundacji Józefa Głębockiego. Ta jednonawowa budowla konstrukcji zrębowej została wzniesiona z drewna modrzewiowego, a konstrukcję wzmocniono lisciami i oszalowano. Od strony północnej do świątyni dobudowano murowaną

zakrytą, a od zachodu - do nawy - drewnianą kruchtę. Dach nawy wieńczy ośmioboczna sygnaturka nakryta niewielkim cebulastym hełmem.

We wnętrzu świątyni dominuje wyposażenie barokowe i późnobarokowe, jednak najstarszym zabytkiem jest drewniana gotycka rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem w ołtarzu głównym pochodząca prawdopodobnie z końca XIV stulecia.

Przed wejściem do świątyni stoi XVIII - wieczna drewniana czworoboczna dzwonnica konstrukcji słupowej, wzniesiona na podmurówce z kamienia i nakryta dachem namiotowym. Na wiejskim cmentarzu parafialnym znajdują się kwatery żołnierzy Wojska Polskiego poległych w kampanii wrześniowej 1939 r. oraz obelisk upamiętniający poległych w 1920 r., podczas wojny polsko radzieckiej.

Na wschodnim krańcu wsi rozciąga się duży, zdziczały park krajobrazowy otaczający mурowany dwór. Wśród rosnącego tu starodrzewu wyróżniają się białodrzewy - topole białe.

Pradolina Bzury-Neru

Ważnym atutem przyrodniczym gminy Bedlno jest jej położenie na terenie Pradoliny Bzury-Neru, która została objęta ochroną przez program Natura 2000, ze względu na występujące tu siedliska przyrodnicze.

Pradolina Bzury-Neru pokrywa się częściowo z pradoliną Warszawsko-Berlińską. Pradolina Warszawsko-Berlińska powstała w okresie cofania się lądolodu z terenu Polski w plejstocenie. Ta wielka wklęsła forma terenu wykształciła się w wyniku przepłynięcia wielkich rzek utworzonych z topniejącego lodowca. Pradolinę charakteryzuje płaskie dno miejscami pokryte przez równiny torfowe. Obecnie przez wschodnią część pradoliny przepływa Bzura, a przez zachodnią Ner, Warta, Obra, Odra i Sprewa na terenie Niemiec.

W obrębie ostoi Pradolina Bzury-Neru dominują siedliska łąkowe i zaroślowe oraz tereny rolnicze. W środkowej części wykształciły się cenne torfowiska niskie i przejściowe. Dla obszaru charakterystyczna jest tzw. sukcesja regeneracyjna, doprowadzająca do odtwarzania się naturalnych lasów łągowych, zespołów szuwarowych i olsów w wyniku wycofywania się rolnictwa. Miejscami rozwinęła się również roślinność halofilna, jednakże znaczną część obszaru pokrywają łąki koszone i uprawne, turzycowiska, szuwały trzcinowe, zarośla łożowe i olsy.

Szczególne ochroną program Natura 2000 objął występujące tu cenne z europejskiego punktu widzenia siedliska takie jak:

- lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe;

- niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie;
- starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne;
- śródlądowe halofilne łąki;
- torfowiska nakredowe;
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska;
- twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic;
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe.

We florze ostoi szczególnie cenne są chronione gatunki storczyków – stopłamek plamisty, storczyk szerokolistny i błotny. Dość licznie reprezentowana jest roślinność związana ze środowiskiem wodnym np. listera jajowata, grązel żółty, grzybień biały, groszek błotny i starzec błotny.

Ostoja stanowi obszar lęgów i występowania wielu gatunków ptaków. Można spotkać tu ortolana, gąsiorka, świergotka polnego, pokrzewkę jarzębatą, wodniczkę, podróżniczkę, lerkę, dzięcioła czarnego, zimorodka, sowę błotną, rybitwę zwyczajną, białowąsą, czarną, batalionę, derkacza, zielonką, żurawia, błotniaka łąkowego, stawowego i zbożowego, kanie czarną i rudą, bociana czarnego i białego bąka, bączka i wiele innych gatunków. Płazy i gady są również cennym walorem przyrodniczym, obszar jest miejscem bytowania m.in. traszki grzebieniastej, kumaka górskiego, padalca zwyczajnego, żmij zygzakowatej i zaskrońca zwyczajnego. W okolicach rzek można zobaczyć bobra europejskiego i wydrę.

Na terenie Pradoliny Bzury-Neru utworzono:

- Rezerwat przyrody Błonie,
- Obszar chronionego krajobrazu Doliny Bzury,
- Obszar chronionego krajobrazu Doliny Warty i Neru,
- Obszar chronionego krajobrazu Pradolina Warszawsko-Berlińska.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Bzury.

Na uwagę zasługuje wyodrębniony na terenie Pradoliny Bzury-Neru obszar chronionego krajobrazu Doliny Bzury, położony na terenie gminy Bedlno. Odcinek doliny między Zawadami a Łowiczem, mimo postępującej tu degradacji siedlisk spowodowanych osuszaniem, jest jednym z najciekawszych ornitologicznie terenów w naszym regionie. Gnieźdzą się tu cenne gatunki takie jak: bocian czarny, błotniak łąkowy, kulik wielki, żuraw, kropiatka, derkacz. W stosunkowo dużej liczbie teren ten zasiedla kilka gatunków ptaków drapieżnych. Obok wspomnianego wyżej błotniaka łąkowego (łącznie w ilości około 20 par)

występują tu: kobuz, pustułka, błotniak stawowy, jastrząb i myszołów zwyczajny. W sezonie lęgowym 1993r. obserwowano również orlika i kanię rudą.

Pomniki Przyrody

Na terenie gminy Bedlno znajdują się następujące pomniki przyrody:

- 1 dąb szypułkowy (240 cm) we wsi Bedlno;
- 1 dąb szypułkowy o 3-ch pniach (590 cm) we wsi Karolew;
- 1 lipa drobnolistna (350 cm) we wsi Wojszyce (teren dawnego majątku);
- 1 jesion wyniosły (595 cm) we wsi Wojszyce (teren dawnego majątku);
- 3 topole białe (530, 445 i 443 cm) we wsi Wojszyce (teren dawnego majątku).

Szlak rowerowy

Przez teren gminy Bedlno przebiega Szlak rowerowy „W centrum Polski”. Stanowi on północny, już wyznakowany w terenie fragment projektowanej trasy rowerowej „W Królestwie Diabła Boruty”. Istniejący już w terenie szlak (o długości 114 km) daje możliwość poznania różnorodnych atrakcji turystycznych i krajoznawczych ziemi kutnowskiej oraz gminy Bedlno. Na trasie szlaku „W Centrum Polski” leżą między innymi: Oporów ze wspaniałym zamkiem na wyspie będący obecnie siedzibą Muzeum Wnętrz Stylowych w Oporowie oraz zespołem klasztoru oo. Paulinów; zabytkowe świątynie murowane i drewniane w Orłowie, Żychlinie, Grochowie, Mnichu, Bedlnie i Łękach Kościelnych oraz dawne rezydencje magnackie, szlacheckie i ziemiańskie w Kutnie, Krośniewicach i ich okolicy. W terenie obejrzyć można liczne grodziska, zabytkowe parki wiejskie a także zwiedzić rezerwat przyrody „Dąbrowa Świetlista” oraz muzea w Kutnie, Krośniewicach i w Oporowie. Szlak rowerowy „W centrum Polski” to sposób na aktywne poznanie dużych i małych atrakcji turystycznych województwa łódzkiego.

Wędkarstwo

Miłośnicy tego sportu mogą wędkować na stawie gminnym w miejscowości Bedlno oraz w miejscowości Wojszyce, gdzie znajduje się mini kompleks rekreacyjny: zarybiony zbiornik wodny, wypożyczalnia sprzętu wodnego (łódki, rowery) oraz bar.

Łowiectwo

Tradycje łowieckie kultywowane i podtrzymywane są dzięki Kołu Łowieckiemu „SZARAK”, „ŁOŚ”, „JELEŃ”, „DZIK”, „GOSPODARZ”. Miłośnicy polowań dokonują odstrzału kuropatw, bażantów, zajęcy i lisów na terenie obwodów łowieckich (w gminie Bedlno), które dzierżawią na podstawie umów zawartych ze starostą.

Hotele i motele

Na terenie gminy Bedlno nie funkcjonują hotele i motele. Można jednak wynająć za opłatą pokoje gościnne w domach osób fizycznych (funkcjonuje 1 obiekt, który dysponuje 9 miejscami noclegowymi).

Agroturystyka

Rozwój agroturystyki w granicach gminy Bedlno wymaga podjęcia wielu działań w tym zakresie. Wynika to z faktu, iż aktualnie na terenie gminy funkcjonuje tylko jedno gospodarstwo agroturystyczne dysponujące 6 miejscami noclegowymi.

Gastronomia

Na terenie gminy Bedlno funkcjonują cztery placówki gastronomiczne:

- Bar „TINA” w miejscowości Wojszyce,
- Restauracja „U Jędrusia” w Pleckiej Dąbrowie,
- „Bar Ułański” w Bedlnie,
- Bar w Wojszycach.

Parkingi dla turystów

Na terenie gminy funkcjonują miejsca postojowe w Bedlnie oraz parking przy kościele w Bedlnie i Orłowie.

Animacja Turystyki

W ramach struktury organizacyjnej Urzędu Gminy w Bedlnie nie ma wyodrębnionego stanowiska ds. turystyki. Wszelkich informacji w powyższym zakresie można uzyskać od pracownika zajmującego się promocją gminy.

Do chwili obecnej zostało opublikowanych pięć pozycji książkowych, które opisują gminę Bedlno, są to:

- „Wieś i dwór w powiecie kutnowskim” - cz. I, autor Henryk Lesiak,
- „Środek Polski”, autor Stanisław Cisak,
- „W środku Polski”- leksykon samorządowo-gospodarczy,

- „Zabytki regionu kutnowskiego, szlaki turystyczne”, autorstwa: Tomasz Skuza, Monika Glinda,
- „Zabytki powiatu kutnowskiego”.

5. MIESZKAŃCY

WIELKOŚĆ POPULACJI

Demografia jest ważnym czynnikiem wpływającym na tempo rozwoju społeczno – gospodarczego. Najważniejsze cechy demograficzne, które mają wpływ na możliwości rozwojowe gminy to:

- utrzymanie się średniego wskaźnika gęstości zaludnienia;
- dynamiczna struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadającym procentowym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i występowaniem wzrostowego trendu procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym;
- zachowanie równowagi pomiędzy płciami;
- dodatni poziom przyrostu naturalnego.

W tabeli 7 przedstawiono dane dotyczące populacji gminy Bedlno na przestrzeni 10 ostatnich lat.

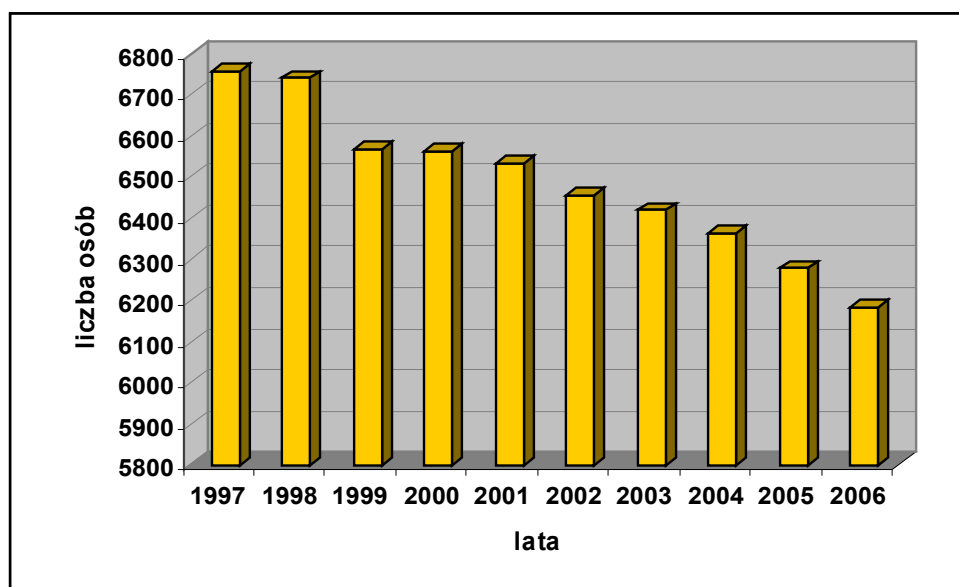
Tabela 7. Wielkość populacji i zmiany w czasie.

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1997	6756	70	99	- 29	- 30
1998	6739	63	117	- 54	37
1999	6567	59	120	- 61	- 19
2000	6564	52	96	- 44	41
2001	6534	68	107	- 39	9
2002	6455	48	116	- 68	- 11
2003	6419	46	102	- 56	20
2004	6364	56	97	- 41	- 14
2005	6278	35	122	- 87	1
2006	6185	54	104	- 50	- 43

* Źródło: Dane GUS (stan na 31.XII)

Liczba ludności w gminie Bedno systematycznie maleje. Ważnym zjawiskiem demograficznym jest starzenie się populacji i ujemny bilans przyrostu naturalnego. Saldo migracji waha się – raz jest dodatnie a raz ujemne.

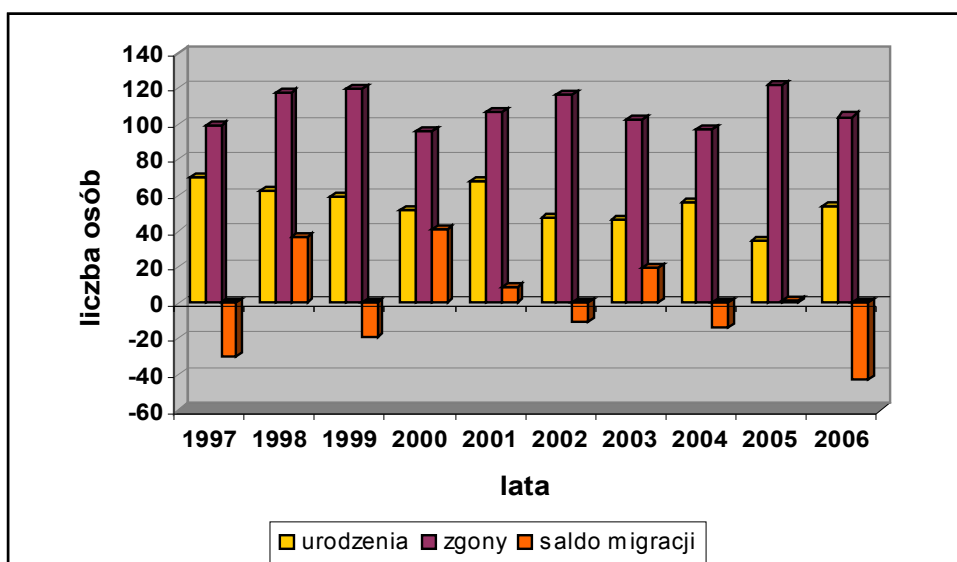
Wykres 2. Liczba ludności w gminie Bedno w latach 1997 – 2006.

* Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat liczba ludności w gminie zmalała o 571 osób (z 6756 osób, do 6185).

Wykres 3. Ruch naturalny ludności w gminie Bedno w latach 1997 – 2006.

* Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

STRUKTURA WIEKOWA

W tabeli 8 przedstawiono populację gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (2006 r.)

Tabela 8. Populacja gminy Bedno w rozbiciu na grupy wiekowe.

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	235	126	109
5-9 lat	298	145	153
10-14 lat	373	207	166
15-19 lat	426	218	208
20-24 lata	462	239	223
25-29 lat	383	208	175
30-34 lata	398	209	189
35-39 lat	394	208	186
40-44 lata	397	216	181
45-49 lat	490	281	209
50-54 lata	427	231	196
55-59 lat	418	212	206
60-64 lata	256	121	135
65-69 lat	317	149	168
70 i więcej	868	317	551

*Źródło: Dane GUS (2006 r.)

Najliczniejszą grupą w gminie są osoby starsze, powyżej 70 roku życia. Stanowią one ponad 14% ogółu mieszkańców gminy. Liczną grupę stanowią także osoby pomiędzy 45 a 49 rokiem życia oraz w wieku 20 - 24 lata.

Zmiana proporcji między różnymi grupami wiekowymi wpływa znacząco na rynek pracy, bowiem decyduje o liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wzrost tej liczby – przy tendencjach wzrostowych w gospodarce – zwiększa potencjał siły roboczej w gminie. Z drugiej zaś strony, w przypadku recesji gospodarczej powoduje wzrost zagrożenia bezrobociem.

Tabela 9. Struktura ludności według wieku mająca wpływ na kształtowanie się struktur społeczno – ekonomicznych.

Grupa wiekowa	Osoby
Wiek przedprodukcyjny:	1184
- kobiety	563
- mężczyźni	621
Wiek produkcyjny:	3638
- kobiety	1638
- mężczyźni	2000
Wiek poprodukcyjny:	1320
- kobiety	854
- mężczyźni	466

*Źródło: Dane GUS (2006 r.)

Obecnie największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Jednakże w przyszłości zwiększać się będzie procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym.

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI

W gminie dominują osoby z wykształceniem podstawowym oraz zasadniczym zawodowym. Jednakże prezentowane dane pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. i ogólnokrajowe tendencje do podnoszenia poziomu wykształcenia wskazują, że z roku na rok będzie ono ulegało znaczącej poprawie. Dotyczy to głównie osób z wykształceniem średnim, które podnoszą swój poziom wykształcenia na wyższe.

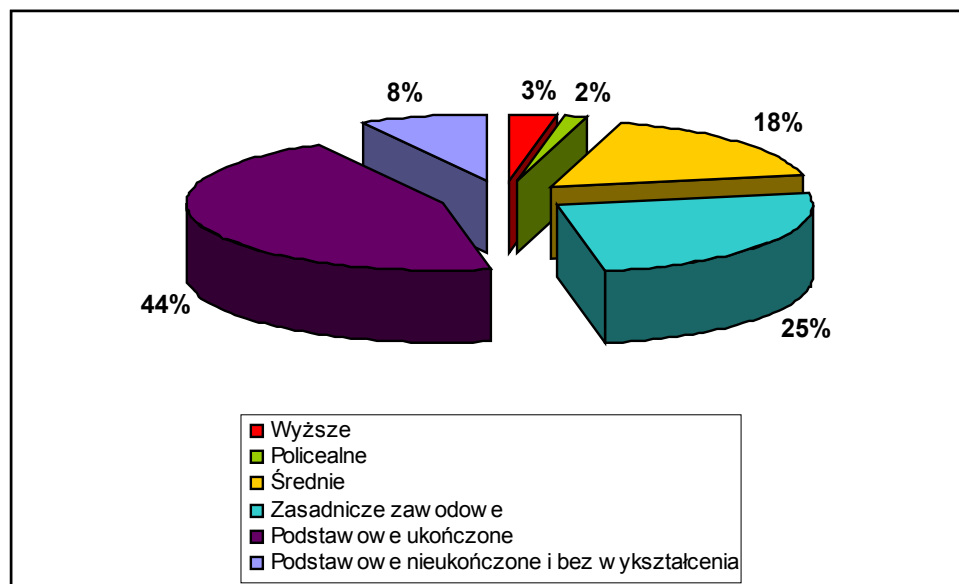
Tabela 10. Poziom wykształcenia ludności.

Rodzaj wykształcenia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Wyższe	164	96	68
Policealne	84	58	26
Średnie	973	552	421
Zasadnicze zawodowe	1367	515	852
Podstawowe ukończone	2475	1266	1209
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	443	270	173

* Źródło: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Niekorzystna struktura wykształcenia jest istotną przeszkodą w znalezieniu pracy i utrzymaniu się na tym rynku. Ponadto od poziomu edukacji zależy nie tylko umiejętność skutecznego poszukiwania zatrudnienia, ale również zdolność przystosowania się do zmian w sektorze pracy.

Wykres 4. Wykształcenie ludności w gminie Bedno (2002 r.).

* Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Generalnie obserwuje się skłonność młodych ludzi do emigrowania ze wsi oraz małych miasteczek do większych ośrodków. Niekorzystnym zjawiskiem jest przy tym większa mobilność osób lepiej wykształconych. Sprawia to, że ogólny poziom wykształcenia mieszkańców gminy pozostaje na stosunkowo niskim poziomie.

POZIOM BEZROBOCIA

Bezrobocie należy do największych problemów społecznych w gminie. Istniejące podmioty gospodarcze nie mają wystarczającego potencjału, by stworzyć miejsca pracy dla bezrobotnych mieszkańców gminy. Rolnictwo natomiast, nawet w okresach rozwojowych, nie generuje przyrostu miejsc pracy, a w miarę wprowadzania coraz nowocześniejszych narzędzi ujawnia ukryte bezrobocie. Dlatego też w najbliższym czasie nie należy spodziewać się znaczącej zmiany na rynku pracy. Szansą dla gminy mogłyby być nowe inwestycje (np. w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego czy turystyki).

Tabela 11. Bezrobotni z gminy Bedlno zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kutnie na koniec grudnia w latach 2000 – 2006 i na koniec lipca 2007 r.

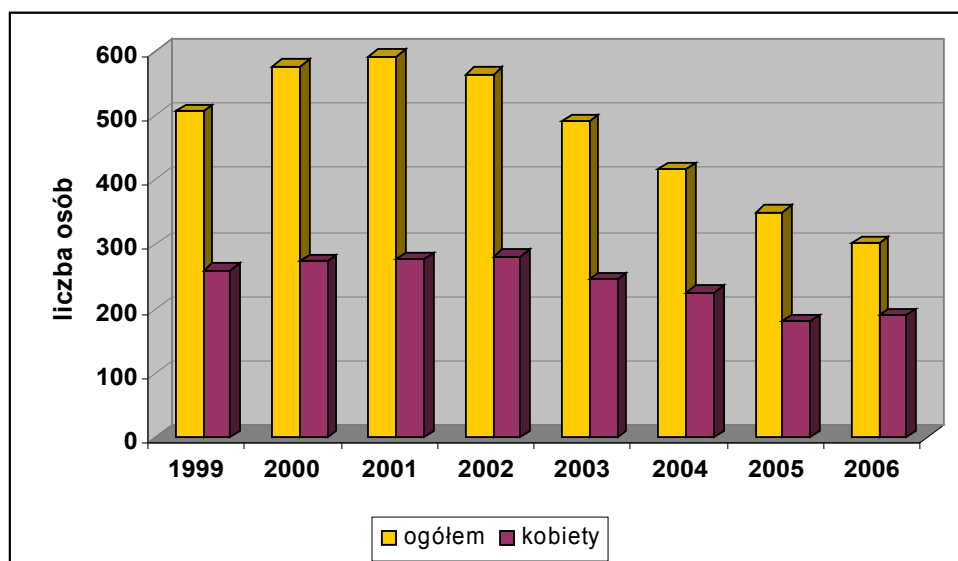
Data	Liczba bezrobotnych		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiet	ogółem	w tym kobiety
31.12.2000 r.	506	260	81	29
31.12.2001 r.	576	274	84	34
31.12.2002 r.	592	277	81	24
31.12.2003 r.	565	281	71	27
31.12.2004 r.	491	246	78	26
31.12.2005 r.	417	226	65	21
31.12.2006 r.	350	181	60	16
30.09.2007 r.	301	190	57	25

*Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie.

Na dzień 30 września 2007 r. w ewidencji bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kutnie figurowało 301 osób bezrobotnych z gminy Bedlno, w tym 190 kobiet. Oznacza to spadek liczby bezrobotnych w porównaniu do końca roku 2006 o 49 osób.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie stopa bezrobocia w powiecie kutnowskim we wrześniu 2007 r. wynosiła 16,1%. Dla porównania wskaźnik ten w województwie łódzkim wynosił 11,8%, zaś na szczeblu kraju stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 11,6%.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych na terenie gminy Bedlno w latach 2000 – 2007.

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie.

Jak widzimy na wykresie 5, liczba bezrobotnych w gminie Bedlno, wykazuje tendencję spadkową po roku 2001. Jednak, podobnie jak na obszarze całego kraju, wśród bezrobotnych wysoki jest udział osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych. Ponadto niekorzystnym zjawiskiem jest to, że ponad 41% bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków.

Tabela 12. Stan bezrobotnych z gminy Bedlno.

Okres pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Do 1 miesiąca	28	13
1 – 3 miesięcy	47	24
3 – 6 miesięcy	46	26
6 – 12 miesięcy	56	30
12 – 24 miesięcy	46	30
Powyżej 24 miesięcy	78	67

*Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie (30.09.2007 r.)

Tabela 13. Wiek bezrobotnych z gminy Bedlno.

Wiek bezrobotnych	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
18 – 24	101	63
25 – 34	77	60
35 – 44	54	32
45 – 54	52	29
55 - 59	14	6
60 - 64	3	0

*Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie (30.09.2007 r.)

Problemem jest również niski poziom wykształcenia znacznej części bezrobotnych, co przedstawiono w tabeli 14. Wykształcenie ponad 36,5% bezrobotnych kończy się na gimnazjalnym.

Tabela 14. Wykształcenie bezrobotnych z gminy Bedlno.

Rodzaj wykształcenia	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Wyższe	21	18
Policealne i średnie zawodowe	66	47
Średnie ogólnokształcące	30	24
Zasadnicze zawodowe	74	42
Gimnazjalne i poniżej	110	59

*Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie (30.09.2007 r.)

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Kutnie.

OCHRONA ZDROWIA

Do głównych czynników, które wpływają na zdrowie człowieka zaliczyć można:

- **styl życia** – Jedną z głównych przyczyn problemów zdrowotnych. Mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, zwłaszcza napojów wysokoprocentowych oraz używanie substancji psychoaktywnych to powody wielu chorób i obniżenia jakości życia. Jednocześnie każdy człowiek ma możliwość zmiany swojego stylu życia.

- **środowisko fizyczne oraz społeczne życia i pracy** – Wśród zagrożeń w środowisku społecznym możemy wyróżnić nasilające się patologie życia społecznego, prowadzące do spadku poczucia bezpieczeństwa osobistego (osłabienie więzi rodzinnych, wzrost przestępczości, wzrost problemów zdrowotnych i społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu i przyjmowaniem substancji psychotropowych). Wyszczególnić należy również narastanie zjawiska określonego jako „syndrom opuszczonych rąk”, czego przejawem jest rosąca liczba samobójstw oraz uzależnienie części społeczeństwa od pomocy społecznej. Do zagrożeń w środowisku fizycznym zaliczyć możemy gwałtowny rozwój przemysłu, postępujący proces urbanizacji oraz brak troski o ochronę środowiska.

- **czynniki genetyczne**

- **służba zdrowia** - która ma możliwość rozwiązania tylko części problemów zdrowotnych społeczeństwa.

Na terenie gminy Bedno, podobnie jak w innych regionach Polski, główne problemy zdrowotne dotyczą przede wszystkim:

- chorób układu krążenia,
- urazów i zatruc,
- nowotworów złośliwych,
- chorób układu oddechowego i trawiennego,
- zaburzeń psychicznych,
- chorób zakaźnych,
- chorób zawodowych i związanych z wykonywaniem pracy,
- inwalidztwa i niepełnosprawności.

Zdrowie nie jest stanem statycznym i we wszystkich okresach życia należy je chronić (czyli zapobiegać chorobom – profilaktyka), doskonalić, pomnażać (promocja zdrowia) oraz przywracać, gdy pojawi się choroba (leczenie i rehabilitacja).

Na terenie gminy Bedno funkcjonują cztery niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej:

- **NZOZ „ARS MEDICA” w Bedlnie;**

W placówce tej mieszkańcy gminy mogą uzyskać pomoc z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz pomoc w następujących poradniach:

- poradnia kardiologiczna,
- poradnia okulistyczna,
- poradnia dermatologiczna,
- poradnia ortopedyczna,

- poradnia stomatologiczna,
- poradnia neurologiczna.

Działa tu także gabinet pielęgniarki i położnej środowiskowej.

- **NZOZ „Inter Med” w Bednie;**

W ramach przychodni funkcjonują następujące poradnie:

- podstawowa opieka zdrowotna,
- poradnia chirurgiczna,
- poradnia dermatologiczna,
- poradnia ginekologiczna,
- poradnia medycyny szkolnej,
- poradnia neurologiczna,
- poradnia okulistyczna,
- poradnia otolaryngologiczna,
- poradnia zdrowia psychicznego,
- medycyna pracy.

Wykonywane są tu również badania kierowców oraz badania osób ubiegających się o posiadanie pozwolenia na broń.

- **NZOZ „Pro Familia” w Pleckiej Dąbrowie;**

W przychodni można skorzystać z porad w:

- gabinecie pielęgniarki środowiskowej,
- gabinecie stomatologicznym,
- poradni lekarza rodzinnego,

W ramach przychodni działa również gabinet rehabilitacji, punkt szczepień oraz punkt pobrań krwi.

- **NZOZ „ARS MEDICA” w Załusinie.**

W ramach placówki funkcjonują następujące komórki:

- poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- gabinet okulistyczny,
- poradnia chirurgiczna,
- poradnia ginekologiczno – położnicza,
- poradnia ortopedyczna,

Mieszkańcy mogą wykonać tu także badania laboratoryjne, USG, EKG.

Usługi specjalistyczne i opieka szpitalna dostępne są w ośrodku powiatowym w Kutnie. Zaopatrzenie w leki zapewnia punkt apteczny w Bednie, Pleckiej Dąbrowie i Załusinie.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Na obszarze gminy nie występują znaczące zagrożenia dla bezpieczeństwa obywateli. Czyny zabronione dokonywane na terenie gminy to głównie drobne kradzieże, bójki, pobicia. Notowane są również przestępstwa związane z prowadzeniem pojazdów mechanicznych. Wskaźniki przestępczości w gminie lokują się poniżej średniej krajowej. O bezpieczeństwo mieszkańców dba Rewir Dzielnicowych Policji w Bedlnie oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

STAN INFRASTRUKTURY MIESZKANIOWEJ

W gminie Bedlno, wg danych GUS, na koniec 2006 r. istniały ogółem 1 903 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 159 939 m².

Tabela 15. Zasoby mieszkaniowe gminy Bedlno w latach 2002 – 2006.

Lata	2002	2003	2004	2005	2006
Mieszkania ogółem	1 775	1 597	1 899	1 898	1 903
Izby ogółem	6 809	7 184	7 195	7 193	7 226
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	151 042	158 859	159 139	159 104	159 939

*Źródło: GUS

Na obszarze wiejskim dominującą formą budownictwa jest budownictwo jednorodzinne w typie budowy zagrodowej. Poszczególne miejscowości połączone są siecią dróg gminnych. Sytuacja mieszkaniowa ludności jest zadowalająca, zarówno jeśli chodzi o liczbę izb w przeliczeniu na 1 mieszkańca, jak i przypadającą na osobę powierzchnię użytkową.

Tabela 16. Mieszkania ogółem wg liczby izb (dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002)

Liczba izb w mieszkaniu	Liczba mieszkań
1 izba	28
2 izby	345
3 izby	475
4 izby	467
5 i więcej izb	460

*Dane GUS

Tabela 17. Powierzchnia użytkowa mieszkań w latach 2002 – 2006.

Lata	2002	2003	2004	2005	2006
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (m ²).	85,1	83,7	83,8	83,8	84,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²).	23,1	25,0	25,3	25,7	26,0

*Dane GUS

Systematycznej poprawie z roku na rok ulega stan wyposażenia mieszkań w podstawową infrastrukturę techniczną. Dotyczy to zarówno starań władz gminnych (budowa wodociągów) jak i dążenia właścicieli mieszkań do podnoszenia ich standardu.

Tabela 18. Mieszkania wg wyposażenia (2006)

Wyposażenie mieszkania	Liczba mieszkań
wodociąg ogółem	1 514
ustęp spłukiwany	1 016
łazienka	1 017
centralne ogrzewanie	1 092
gaz sieciowy	0

*Źródło: GUS 2006

SKOLNICTWO

Bazę oświatową w gminie Bedlno stanowią:

- Publiczne Gimnazjum w Bedlnie,
- Społeczna Szkoła Podstawowa w Bedlnie.
- Szkoła Podstawowa w Pniewie,
- Szkoła Podstawowa w Pleckiej Dąbrowie,
- Szkoła Podstawowa w Szewcach,
- Szkoła Podstawowa w Żeronicach.

Tabela 19. Szkoły na terenie gminy Bedlno.

Nazwa szkoły / filii	ilość zatrudnionych	stan techniczny	wyposażenie szkoły
----------------------	---------------------	-----------------	--------------------

	nauczycieli	budynku	
Spółeczna Szkoła Podstawowa w Bednie.	13	dobry	posiada pracownię komputerową, brak sali gimnastycznej
Gimnazjum im. Jana Pawła II w Bednie.	20	bardzo dobry	posiada 2 pracownie komputerowe oraz halę gimnastyczną
Szkoła Podstawowa w Pleckiej Dąbrowie	11	dobry	posiada pracownię komputerową oraz salkę gimnastyczną
Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Żeronicach.	12	bardzo dobry	posiada pracownię komputerową oraz salę gimnastyczną
Szkoła Podstawowa w Pniewie	14	dobry	posiada pracownię komputerową oraz salkę gimnastyczną
Szkoła Podstawowa w Szewcach Nadolnych.	12	bardzo dobry	posiada pracownię komputerową oraz salkę gimnastyczną

* Źródło: Dane Urzędu Gminy w Bednie

Tabela 20. Średnia liczba dzieci i oddziałów w szkołach gminy w latach 2002 – 2007.

Rok szkolny	Liczba dzieci	Liczba oddziałów
2002/2003	804	
2003/2004	807	42
2004/2005	782	42
2005/2006	741	42
2006/2007	703	42
2007/2008	655	42

* Źródło: Dane Urzędu Gminy w Bednie.

Liczba dzieci w szkołach na terenie gminy systematycznie maleje. Od roku 2002 do roku 2007 liczba uczniów w szkołach zmalała o 149 osób (tj. z 804 osób do 655).

KULTURA

Życie wiejskiej społeczności gminy Bedno skupione jest wokół ziemi. Puls tego życia wyznaczają pory roku i pogoda. Jest więc pora siewu, sadzenia, jest pora zbiorów. A pomiędzy nimi czas na życie towarzyskie i realizację innych potrzeb. Dzięki rolniczemu charakterowi gminy jej mieszkańcom udało się w dużej mierze zachować tradycyjny od wieków rytm chłopskiego życia. Dlatego wciąż ośrodkiem życia towarzyskiego są jednostki ochotniczych straży pożarnych i koła gospodyń wiejskich. Tętnią życiem wiejskie świetlice, które w gminie są niemal w każdym sołectwie. Wszystkie świetlice są nowe lub niedawno odnowione. To tu odbywają się wiejskie zebrania, zabawy taneczne. Tu szkolą się wiejskie

gospodynie i tu zbierają aby pośpiewać. Przy kołach gospodyń wiejskich w gminie Bedno działają zespoły śpiewacze, mające długą historię i wiele sukcesów artystycznych w swoim dorobku. Największym jednak ich osiągnięciem jest podtrzymywanie wiejskiej tradycji i pieczołowite gromadzenie perełek wiejskiego folkloru. W gminie działa pięć zespołów śpiewaczych, noszących nazwy od nazw rodzinnych wsi. Są to Żeroniczanki, Wojszycanki, Głuchowiacy i Szewcowianki. Muzykę ludową można w gminie Bedno usłyszeć w wykonaniu dwu kapel o tradycyjnym składzie instrumentalnym: Kapeli z Bedna i Kapeli Głuchowiacy. Zespoły wyposażone przez troskliwą Radę Gminy w piękne stroje ludowe mają bogaty repertuar, który chętnie prezentują na scenach gminnych i nie tylko. Jest to autentyczna skarbnica wiejskiego folkloru z całym jego obrzędowym bogactwem. Pieczołowicie gromadzone śpiewki, zwyczaje i obrzędy prezentowane są na corocznie organizowanych w gminie dożynkach, odbywających się tradycyjnie na przełomie sierpnia i września.

Całokształtem życia kulturalnego w gminie kieruje Gminne Centrum Kultury i Sportu mieszczące się w Bednie. GCKiS sprawuje opiekę merytoryczną i organizacyjną nad amatorskimi zespołami rozrzuconymi w całej gminie. Odbywają się tam stałe zajęcia sekcji plastycznej, skupiającej dzieci i dorosłych twórców amatorów, Dziecięcego Zespołu Tanecznego, Młodzieżowego Zespołu Pieśni i Tańca. Prowadzone są również zajęcia z zakresu gry na instrumentach muzycznych. Młodzi ludzie uczą się gry na gitarze, akordeonie, instrumentach klawiszowych oraz skrzypcach. Wszyscy członkowie zespołów pracujących w GCKiS prezentują swoje umiejętności na imprezach gminnych i pozalokalnych. GCKiS jest także organizatorem życia sportowego w gminie. W ciągu całego roku odbywa się kilka cyklicznych imprez sportowych. Do najciekawszych należą Biegi Przełajowe oraz międzyszkolne turnieje unihokeja.

Wizytówką kulturalną gminy jest Międzywojewódzki Przegląd Kapel Ludowych. Przegląd po raz pierwszy odbył się w 1991 roku i przez kilka kolejnych lat był imprezą wojewódzką obejmującą swym zasięgiem teren województwa płockiego. Szybko jednak okazało się, że zainteresowanie tą formą prezentacji muzyki ludowej jest znacznie większe. Dziś Przegląd obejmuje swym zasięgiem całą centralną Polskę. Przyjeżdżają do Bedna kapele z województw świętokrzyskiego, kujawsko - pomorskiego, wielkopolskiego, mazowieckiego i oczywiście łódzkiego. Corocznie gości na Przeglądzie około 35 zespołów prezentujących najpiękniejsze utwory ludowe w najlepszym wykonaniu. Przegląd tradycyjnie już odbywa się każdego roku w czerwcową niedzielę, a patronują mu Minister Kultury oraz Łódzki Urząd Marszałkowski.

Nad stanem czytelnictwa w gminie czuwa Gminna Biblioteka Publiczna stanowiąca integralną część GCKiS. Gminna Biblioteka Publiczna jest jedyną tego typu placówką publiczną na terenie Gminy Bedno działającą w ramach Ogólnopolskiej Sieci Bibliotecznej.

Organizatorem jest Samorząd Terytorialny Gminy Bedlno. Biblioteka mieści się na I piętrze w budynku Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Bedlnie i zajmuje powierzchnię 68 m². Księgozbiór gromadzony jest od 1968 roku i obecnie liczy ok. 14 tys. woluminów.

Zbiory biblioteczne:

- literatura dla dzieci i młodzieży - 4029 vol.;
- literatura piękna dla dorosłych – 5911 vol.;
- literatura z innych działów - 4060 vol.

Biblioteka dysponuje czytelnią internetową „IKONKA”, posiadającą:

- 3 stanowiska komputerowe dla czytelników, drukarkę;
- dostęp do zautomatyzowanych baz danych własnych i MiPBP w Kutnie;
- dostęp do Internetu.

Zespół Śpiewaczy „Żeroniczanki” - działa od 1986 roku. Brał udział w Wojewódzkich Przeglądach Zespołów Wiejskich organizowanych przez Wojewódzki Dom Kultury w Płocku, w roku 1987 zdobył II nagrodę. W roku 1999 - nagroda na Wojewódzkim Przeglądzie „Tradycje 99” organizowanym przez Łódzki Dom Kultury, w roku 2001 - I nagroda na „Tradycjach”. Sukcesy odnosi również na przeglądach powiatowych – II miejsce w 2000 roku w Kutnie.

Zespół Śpiewaczy „Głuchowiaci” – zespół jest bardzo młody, bo działa dopiero od 1997 roku. Występował dotychczas głównie na gminnych dożynkach, ale próbował swych sił także na przeglądach wojewódzkich i powiatowych.

Zespół Śpiewaczy „Szewcowianki” - istnieje od 1984 roku. Pierwszą swoją nagrodę zdobył na wojewódzkim przeglądzie w Wałach w 1985 roku i było to III miejsce. Z roku na rok nagród przybywało i zawsze zespół klasyfikowany był w gronie najlepszych zespołów śpiewaczych. Brał udział w większości przeglądów wojewódzkich w województwie płockim. Uczestniczył z sukcesem w „Tradycjach 99” - w roku 2001 I nagroda - oraz w przeglądach powiatowych. W 2003 roku zespół reprezentował województwo łódzkie na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków w Kazimierzu nad Wisłą, gdzie zdobył wyróżnienie.

Kapela Ludowa Bedlno – muzycy wchodzący w skład kapeli grają, można powiedzieć, od urodzenia. Kapela działa od 1997 roku, ale jej historia jest znacznie dłuższa. Kapela wielokrotnie nagradzana była na Międzywojewódzkim Przeglądzie Kapel Ludowych w Bedlnie. Ostatni znaczący sukces kapeli poza granicami gminy to I miejsce na Łęczyckich Barwach Jesieni w 2000 roku.

Kapela Ludowa „Głuchowiaczy” – muzycy kapeli grają od ponad 50 lat. W tym składzie kapela występuje od 1997 r. Kapela brała udział w dożynkach gminnych i powiatowych. W 1998 r. zdobyła I miejsce na Międzywojewódzkim Przeglądzie Kapel Ludowych w Bedlnie i wyróżnienie na Łęczyckich Barwach Jesieni. W 2001 roku otrzymała nagrodę na łódzkich „Tradycjach”.

Zespół Śpiewaczy „Wojszycanki” – zespół działa od 1989 roku. Ponieważ od początku swej działalności szczylił się bogatym repertuarem i znakomitym poziomem wykonawczym, a także posiadał piękne łowickie stroje był ambasadorem gminy daleko poza jej granicami, uczestnicząc w powiatowych, wojewódzkich i regionalnych uroczystościach. Brał również udział w wielu konkursach i przeglądach, zawsze zdobywając czołowe miejsca.

SPORT

Na bazę sportową w gminie Bedlno składają się:

- boisko piłki nożnej w Pniewie (kwalifikacja PZPN);
- hala sportowa w Bedlnie;
- kompleks sportowy w Żeronicach (hala, boiska do gier zespołowych i lekkoatletyki);
- boisko piłki nożnej w Wojszycach.

Mieszkańcy gminy mają możliwość uprawiania sportu i rozwijania zainteresowań sportowych w działającym na terenie gminy Gminnym Klubie Sportowym. Klub prowadzi sekcję piłki nożnej i może pochwalić się wieloma osiągnięciami.

Młodzież natomiast może rozwijać swoją tężyznę fizyczną pod okiem pedagogów w zajęciach sportowych odbywających się w salach gimnastycznych przy szkołach.

W związku z dużym zainteresowaniem młodzieży uprawianiem różnych dyscyplin sportu konieczne jest doposażenie sal gimnastycznych w sprzęt sportowy. Niezbędne też jest podjęcie działań zmierzających do budowy nowych boisk do piłki nożnej oraz obiektów rekreacyjno-sportowych.

STOWARZYSZENIA

Na terenie gminy Bedlno działają następujące stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Przyjaciół Bedlna,
- Stowarzyszenie Rozwoju Gmin „CENTRUM”.

Stowarzyszenie Przyjaciół Bedlna.

Stowarzyszenie prowadzi różnorodną działalność służącą rozwojowi kulturalnemu, oświatowemu, popularyzacji działań gospodarczych, sprawowuje opiekę nad spuścizną kulturalną i materialną gminy Bedlno oraz inicjuje różnorodne przedsięwzięcia służące rozwojowi kultury, oświaty, a także prowadzi działalność służącą wszechstronnemu rozwojowi gminy Bedlno. Stowarzyszenie aktywnie uczestniczy w życiu społeczno-gospodarczym regionu poprzez współuczestnictwo w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, pomoc materialną najuboższym mieszkańcom gminy oraz działalność promocyjną gminy.

Stowarzyszenie Rozwoju Gmin „CENTRUM”.

Stowarzyszenie powołane zostało przez 14 gmin z terenu powiatów kutnowskiego i łęczyckiego: Bedlno, Daszynę, Dąbrowice, Górę Świętej Małgorzaty, Grabów, Kutno, Krośniewice, Krzyżanów, Łanięta, Nowe Ostrowy, Oporów, Strzelce, Witonię i Żychlin, Związek Gmin Regionu Kutnowskiego oraz przedstawiciele spółek wodnych, ochotniczych straży pożarnych, banków i innych partnerów prywatnych, społecznych i gospodarczych.

Stowarzyszenie jest dla powyższych gmin Lokalną Grupą Działania. Gminy tworzące Stowarzyszenie Rozwoju Gmin „Centrum” (LGD) położone są na terenie dwóch powiatów województwa łódzkiego: kutnowskiego i łęczyckiego. LGD obejmuje powierzchnię 1 239 km², co stanowi 6,8 % woj. łódzkiego. Na obszarze LGD znajdują się 324 sołectwa.

Stowarzyszenie wykorzystuje możliwości, jakie stwarza dostęp do funduszy unijnych.

POMOC SPOŁECZNA

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej w gminie Bedlno realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Głównym celem pomocy społecznej jest stworzenie osobom i rodzinom tego potrzebującym warunków niezbędnych do bytowania na poziomie odpowiadającym godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie do życiowego usamodzielniania się tych osób i rodzin w pełnej integracji ze środowiskiem, w którym żyją. Celem pośrednim jest zapobieganie sytuacjom kiedy ubóstwo i trudności życiowe przybierają charakter patologii społecznych i powodują spychanie całych rodzin i osób na margines życia społecznego.

Formy pomocy są wielorakie, ale do najczęstszych należą różnego rodzaju zasiłki pieniężne i usługi opiekuńcze. Adresatami pomocy są rodziny wielodzietne, osoby, które pozostają w trudnej sytuacji życiowej, dotknięte długotrwałym bezrobociem. Beneficjentami pomocy społecznej są również osoby przewlekle chore, niedostosowane społecznie oraz ludzie

starzy i samotni. Wsparciem dla działań gminy w zakresie pomocy społecznej jest działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie (wymiana informacji, skierowania do komisji lekarskich, szkolenia).

W tabeli 21 przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej w gminie Bedlno.

Tabela 21. Rodzaj i skala pomocy społecznej w gminie Bedlno.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w tych rodzinach			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
ubóstwo	87	306	24	159	278	960	84	445
sieroctwo	0	0	3	1	0	0	11	3
bezdomność	0	0	0	0	0	0	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	13	4	0	8	47	18	0	47
bezrobocie	80	162	169	134	259	687	558	419
niepełnosprawność	113	128	19	58	135	233	65	97
długotrwała choroba	7	46	23	45	19	120	70	125
bezzadność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	146	46	82	26	616	214	359	125
w tym: - rodziny niepełne	36	41	13	10	88	145	62	44
- rodziny wielodzietne	110	28	26	14	528	116	161	80
alkoholizm	0	0	0	0	0	0	0	0
narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	1	0	0	0	2
zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	0	0	0	1	0	0	0	3

*Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie.

Ubóstwo

Trudności na rynku pracy, bezrobocie, niskie ceny za płody rolne oraz utrzymująca się od wielu lat niekorzystna sytuacja finansowa gospodarstw domowych stanowi przyczynę pogorszenia się sytuacji materialnej części rodzin. Problem ubóstwa dotyczy w większym stopniu mieszkańców wsi niż miast.

Pomocą społeczną z tytułu ubóstwa na terenie gminy Bedlno w roku 2006 objętych było 159 rodzin, w których żyło 445 osób. W stosunku do roku 2005 liczba osób korzystających ze wsparcia z tytułu ubóstwa wzrosła pięciokrotnie, tj. z 84 osób w roku 2005 do 445 osób w roku 2006.

Bezrobocie

Ważnym czynnikiem mającym wpływ na stopę ubóstwa i sytuację bytową mieszkańców ma bezrobocie. Gmina Bedlno jest gminą rolniczą, gdzie dominują drobne gospodarstwa rolne. Pomocą społeczną z tytułu bezrobocia na terenie gminy Bedlno w roku 2006 objęte były 134 rodziny, w których żyło 419 osób. W stosunku do roku 2005 liczba osób korzystających ze wsparcia z tytułu bezrobocia zmalała, z 558 osób w roku 2005 do 419 osób w roku 2006. Jednak problem bezrobocia jest nadal jednym z istotnych problemów na terenie gminy. W przypadku długotrwałego bezrobocia utrwalają się negatywne wzorce w zakresie postawy na rynku pracy.

Niepełnosprawność.

W codziennym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody uniemożliwiające prowadzenie aktywnego życia społecznego oraz w znaczny sposób utrudniające integrację z najbliższą społecznością lokalną.

Niewątpliwie osoby niepełnosprawne potrzebują więcej wsparcia ze strony społeczeństwa, by móc osiągnąć takie same jakościowe warunki życia jak inni obywatele.

Pomocą społeczną z tytułu niepełnosprawności objęto w 2006 r. w gminie 58 rodzin – 97 osób w tych rodzinach. W stosunku do roku 2005 liczba osób korzystających ze wsparcia z tytułu niepełnosprawności wzrosła z 65 osób w roku 2005 do 97 osób w roku 2006.

Długotrwała choroba.

Pomocą społeczną z tytułu długotrwałej choroby objęto w 2006 r. w gminie 45 rodzin – 125 osób w tych rodzinach. W stosunku do roku 2005 liczba osób korzystających ze wsparcia z tytułu długotrwałej choroby wzrosła z 70 osób w roku 2005, do 125 osób w roku 2006 (wzrost o 80%).

Zmiany w funkcjonowaniu rodzin.

Na przestrzeni lat obserwujemy zmiany jakie zachodzą w strukturze rodzin. W obecnym czasie wśród rodzin przeważają rodziny jednodzietne i dwudzietne. Rodziny wielodzietne stanowią coraz mniejszy odsetek, jednak to właśnie one są najbardziej zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Trudności z realizacją funkcji ekonomicznej i opiekuńczej wynikają z niskiego poziomu dochodów oraz ograniczonych możliwości poprawy sytuacji materialnej i ekonomicznej przez podjęcie pracy zarobkowej obojga rodziców.

Pomocą społeczną z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego objęto w 2006 r. w gminie 26 rodzin – 125 osób w tych rodzinach.

Tabela 22. Udział osób objętych pomocą społeczną w ogólnej liczbie mieszkańców gminy Bedlno (%).

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób objętych pomocą społeczną				Udział osób objętych pomocą społeczną, w ogólnej liczbie mieszkańców			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Liczba osób w gminie (dane GUS stan na 31.XII)	6419	6364	6278	6185	100%	100%	100%	100%
ubóstwo	278	960	84	445	4,3%	15,1%	1,3%	7,2%
sieroctwo	0	0	11	3	0,0%	0,0%	0,2%	0,1%
bezdomność	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
potrzeba ochrony macierzyństwa	47	18	0	47	0,7%	0,2%	0,0%	0,8%
bezrobocie	259	687	558	419	4,0%	10,8%	8,9%	6,8%
niepełnosprawność	135	233	65	97	2,1%	3,7%	1,0%	1,6%
długotrwała choroba	19	120	70	125	0,3%	1,9%	1,1%	2,0%
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	616	214	359	125	9,6%	3,4%	5,7%	2,0%
alkoholizm	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
narkomania	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	2	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	0	0	0	3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
liczba osób którym udzielono pomocy (ogółem)	1715	960	787	677	26,7%	15,1%	12,5%	10,9%

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie.

Jak wynika z powyższej tabeli na przestrzeni ostatnich lat liczba osób korzystających z pomocy GOPS w Bedlnie maleje. W roku 2003 z pomocy skorzystało prawie 27% mieszkańców zaś w roku 2006 liczba ta wynosiła 10,9%.

Tabela 23. Wykorzystanie środków finansowych z zakresu pomocy społecznej ogółem (za 2006 r.).

Zadania	Plan	Wykonanie	%
---------	------	-----------	---

zadania zlecone gminie, w tym:	623 980	561 042	89,91
- zasiłki stałe	232 596	230 258	98,99
- zasiłki celowe dla gosp. rolnych w celu złagodzenia skutków suszy	391 384	330 784	84,5
zasiłki rodzinne i świadczenia opiekuńcze	1 074 795	1 074 704	99,99
składki na ubezpieczenie zdrowotne	21 215	20 913	98,57
zadania własne gminy:	129 500	69 143	53,39
w tym			
- zasiłki celowe i w naturze	80 200	22 819	28,45
- dotacja celowa na program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (dożywianie dzieci i dorosłych oraz zasiłki celowe na żywność)	122 000 (dot -73 200 wł. -48 800)	119 024 (dot-73 200 wł.-45 824)	97,56
- przekazana dotacja (środki wł.) na org. poż. publ. Bank Żywności	500	500	100
- zasiłki okresowe z dotacji celowej	22 300	22 300	100

*Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie.

Tabela 24. Nakłady na pomoc społeczną w gminie Bedlno (2006 r.).

Rodzaj pomocy	Nakłady	ilość osób	ilość świadczeń
zasiłki stałe	230 258	57	602
zasiłki rodzinne zasiłki pielęgnacyjne dodatki	1 074 704	737 zaś. rodz. i pielęgn. 946 dodatków	12 727
zaliczka alimentacyjna	22 300	41 decyzji	118
zasiłki okresowe	7 826	6	58
składki na ubezp. emerytalne i rentowe	20 913	60	611
Ogółem	1 356 001	1 847	

*Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie (2006 r.).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Większość ludzi korzystających z alkoholu robi to w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część ludzi nadużywa alkoholu, co powoduje w sposób nieuchronny dużą ilość szkód i zagrożeń. Wielkość tych szkód jest związana z rozmiarami i stylem konsumpcji napojów alkoholowych, ale zależy również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych.

Od kilku lat nie posługujemy się już słowem „alkoholizm” jako centralną kategorią ujmującą wszystkie szkody związane z nadużywaniem alkoholu. Zgodnie z terminologią międzynarodową taką kategorią są „problemy alkoholowe”, co ułatwia bardziej precyzyjne określanie szkód i metod zmniejszania lub usuwania tych szkód. W ciągu ostatnich lat do najważniejszych polskich problemów alkoholowych można zaliczyć:

- samoniszczenie osób uzależnionych od alkoholu;
- uszkodzenia zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących;
- uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży;
- szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym;
- alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych;
- naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe;
- naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi.

W gminie Bedlno, uchwałą Nr 12/92 Zarządu Gminy Bedlno, z dnia 22 maja 1992 roku została powołana Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi. Uchwała powołała 10-cio osobowy skład Komisji oraz zadania Komisji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma swoją siedzibę w Urzędzie Gminy Bedlno. W jej obecnym siedmioosobowym składzie wyróżnić możemy: Przewodniczącego, Zastępcę Przewodniczącego oraz pięciu członków, którzy reprezentują pomoc społeczną, oświatę, kulturę i policję.

Corocznie przygotowwany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, za którego realizację odpowiada Wójt Gminy Bedlno.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych służy pomocą w zakresie:

1. Prowadzenia postępowania w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego - zespołu zależności alkoholowej:

- kierowanie spraw o zobowiązanie do leczenia odwykowego do Sądu Rejonowego,
- złożenie wniosku przez współmałżonka lub innego członka rodziny, policji, pracownika socjalnego, pedagoga szkoły,
- rozmowy motywujące do samodzielnego podjęcia decyzji o leczeniu odwykowym,
- motywowanie i kierowanie na terapię osób współuzależnionych,
- wskazówki prawne dla rodzin, w których występuje choroba uzależnienia od alkoholu,
- współpraca z policją i ośrodkiem pomocy społecznej,
- kierowanie osób nadużywających alkoholu i dokumentów zgromadzonych w ich sprawie do badania przez biegłego sądowego.

2. Kontroli punktów sprzedających napoje alkoholowe (sklepy i punkty gastronomiczne) w zakresie:

- legalności sprzedawanego alkoholu,
- nie sprzedawania alkoholu osobom nieletnim,
- nie sprzedawania alkoholu na kredyt i pod zastaw,
- zgodności sprzedawanego alkoholu z zezwoleniem,
- interweniowanie w wypadku pisemnych skarg mieszkańców dotyczących uciążliwości związanych ze sprzedażą lub podawaniem alkoholu i innych nieprawidłowości.

3. Opiniowania inicjatyw, programów profilaktycznych, zatwierdzanie ich do realizacji.

W tabeli 25 przedstawiono ilość rozpatrzonych wniosków o leczenie odwykowe, ilość wniosków do sądu o podjęcie leczenia odwykowego oraz ilość osób skierowanych na badania przez biegłych w ciągu ostatnich czterech lat.

Tabela 25. Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2004-2007.

Rodzaj działania	LATA			
	2004	2005	2006	2007
ilość rozpatrzonych wniosków o leczenie odwykowe od alkoholu	25	8	18	22
ilość osób skierowanych na badania przez biegłych sądowych	9	1	8	6
Ilość wniosków do sądu o podjęcie leczenia odwykowego	9	1	8	6

*Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BEDLNIE.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy Bedlno i funkcjonuje w ramach jej budżetu. Obszar działania obejmuje teren gminy. Ośrodek realizuje zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej w ramach środków finansowych ustalonych na ten cel w budżecie gminy i zadania zlecone w ramach środków przekazanych na ten cel.

Główne zadania w zakresie pomocy społecznej to:

1. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, celowych specjalnych.
2. Przyznawanie pomocy rzeczowej.

3. Przyznawanie świadczeń na dożywianie uczniów.
4. Świadczenie usług opiekuńczych.
5. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne osobom otrzymującym zasiłki stałe.
6. Sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.
7. Praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne.
8. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych z dodatkami.
9. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych.
10. Przyznawanie i wypłata „becikowego”.
11. Realizacja ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.
12. Opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne osobom otrzymującym świadczenia pielęgnacyjne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bedlnie jest jednostką organizacyjną Gminy Bedlno utworzoną na podstawie Uchwały nr X/46/90 Gminnej Rady Narodowej w Bedlnie z dnia 20 marca 1990 r.

Aktualnie Ośrodek zatrudnia 4 osoby - kierownika, 2 pracowników socjalnych oraz pracownika do obsługi świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej. Kadra ośrodka posiada odpowiednie kierunkowe wykształcenie, właściwe do wykonywania nałożonych przepisami prawa zadań:

- kierownik - wyższe magisterskie kierunkowe i podyplomowe w zakresie organizacji pomocy społecznej,
- pracownicy socjalni - wyższe kierunkowe magisterskie, średnie z uprawnieniami pracownika socjalnego (ukończone pomaturalne studium służb pracowników socjalnych),
- pracownik do obsługi świadczeń rodzinnych - wykształcenie wyższe magisterskie.

W myśl ustawy o pomocy społecznej art. 110 ust.11 „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników”. Wobec powyższego należy stwierdzić, iż w gminie Bedlno brakuje pracownika socjalnego.

Szeroki wachlarz zadań, jakie nakładają na GOPS obowiązujące przepisy prawa sprawia, że pracownicy Ośrodka mają pełne ręce pracy. W ostatnich latach znaczącym zmianom uległa struktura beneficjentów pomocy społecznej. Dawniej dominowali ludzie starsi i osoby niepełnosprawne. Obecnie z uwagi na powszechne zaopatrzenie emerytalne i stosunkowo (wobec płacy minimalnej) wysokie emerytury sytuacja tej grupy ludności uległa poprawie. Miejsce ludzi starszych zajęły osoby w wieku produkcyjnym, które z uwagi na brak pracy nie mają wystarczających środków do życia. W osobistym odczuciu tej grupy klientów pomocy

społecznej ich sytuacja jest upokarzająca. Osoby te zgłaszają się po pomoc w ostateczności, po wyczerpaniu swych rezerw i możliwości. Dlatego ważnym jest, by podejmować działania profilaktyczne wobec osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto potrzebna jest stała i szczegółowa weryfikacja przyznawanych świadczeń społecznych tak, by pomoc trafiała do osób rzeczywiście potrzebujących. Warunkiem realizacji tych zamierzeń jest jednak zmiana obowiązującego ustawodawstwa, ponieważ w obecnym stanie prawnym uzyskanie świadczeń następuje po spełnieniu wymogów formalnych. Zdarzają się zatem przypadki, kiedy beneficjentami są osoby, które w odczuciu społecznym nie powinny jej otrzymać. Sytuacja taka jest powodem konfliktów i nieporozumień wśród lokalnej społeczności.

Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w Urzędzie Gminy. Zajmuje on trzy pomieszczenia biurowe. Ośrodek wyposażony jest w sprzęt komputerowy z niezbędnym oprogramowaniem. Bazę techniczną i lokalową można określić jako dobrą.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wspierają:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie (wymiana informacji, skierowania do komisji lekarskich, szkolenia),
- Dom Pomocy Społecznej w Pniewie,
- Dom Pomocy Społecznej w Wojszycach,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych w Kutnie i Żychlinie,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Dom Pomocy Społecznej w Wojszycach.

W Domu Pomocy Społecznej w Wojszycach przebywają osoby chore psychicznie, jak i upośledzone umysłowo. Do sierpnia 1997 r. dom mieścił się w zabytkowym, drewnianym pałacyku z końca XVIII wieku. Był to dom średniej wielkości przeznaczony wyłącznie dla mężczyzn, których mieszkało pięćdziesięciu czterech. Obecnie znajduje się w nowo oddanym dwukondygnacyjnym pawilonie zaprojektowanym na 130 osób.

Dom Pomocy Społecznej w Pniewie.

W Domu Pomocy Społecznej w Pniewie przebywają osoby w podeszłym wieku. Dom mieści się w wyremontowanym dworku z początku XX w. Mieszkańcy wraz z odwiedzającymi rodzinami mają możliwość spacerowania po 2-hektarowym parku przylegającym do dworku. Park jest wypielęgnowany, obsypany kwieciami i ocieniony starodrzewem.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności działa w oparciu o:

1. ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - Dz. U. z 1997r. Nr 123 poz. 776 z późn. zm.,
2. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia - Dz. U. z 2002r. Nr 17 poz. 162,
3. rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności - Dz. U. z 2003 r. Nr 139 poz. 1328.

Swoim zasięgiem obejmuje:

- ✓ miasta: Kutno, Żychlin Krośniewice;
- ✓ gminy: Kutno, Żychlin, Krośniewice, Łanięta, Strzelce, Krzyżanów, Bedlno, Nowe Ostrowy, Dąbrowice, Oporów
- ✓ osoby, które ze względów opisanych w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) przebywają na tym terenie - dotyczy to osób:
 - bezdomnych;
 - przebywających poza miejscem stałego pobytu ponad dwa miesiące ze względów zdrowotnych lub rodzinnych;
 - przebywających w zakładach karnych i poprawczych;
 - przebywających w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kutnie i Żychlinie.

Warsztaty stwarzają osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty terapii zajęciowej są placówkami dziennego pobytu, w których czas zajęć nie może wynosić więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo.

Warsztaty w Kutnie i Żychlinie obejmują terapią zajęciową 50 uczestników. Terapia indywidualna i grupowa prowadzona w Warsztatach odbywa się w pracowniach, a grupa terapeutyczna liczy 5 uczestników. Zajęcia w pracowniach odbywają się pod kierunkiem wykwalifikowanych terapeutów zajęciowych. Uczestnikami warsztatu są osoby

niepełnosprawne, które ukończyły 18 rok życia i posiadają wskazania do terapii zajęciowej zawarte w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności, wydanym przez właściwy organ.

Celem warsztatu jest:

- aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Formy terapii stosowane w warsztatach:

- terapia grupowa,
- terapia indywidualna,
- wsparcie psychologiczne,
- zajęcia rekreacyjne,
- zajęcia relaksacyjne,
- rehabilitacja wg wskazań lekarza.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Najważniejszym zadaniem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej jest skuteczne pomaganie ludziom znajdującym się okresowo w trudnych sytuacjach życiowych, zagrażających ich codziennej egzystencji. Pracownicy ośrodka poprzez interwencję, właściwą diagnozę wstępną, a później konsekwentnie ustalone wspólnie z klientem środki zaradcze, starają się zmniejszyć następstwa urazowych zdarzeń, powstrzymać przemoc, ochronić przed samobójstwem.

Każdy klient ośrodka wraz ze swoim problemem to indywidualny przypadek wymagający opracowania planu działania poprzez wywiad wstępny, zbadanie środowiska, postawienie diagnozy społecznej, zapewnienie bezpieczeństwa.

Ośrodek prowadzi poradnictwo rodzinne i wychowawcze, konsultacje prawne, terapię indywidualną i grupową dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych znajdujących się w kryzysie z powodu traumatycznych wydarzeń i urazów psychicznych, które w konsekwencji doprowadziły do zaburzeń w zaspokajaniu nawet podstawowych potrzeb bio-psycho-społecznych.

Działalność terapeutyczna ośrodka obejmuje:

- porady i doradztwo indywidualne (które mają charakter wywiadów, rozmów);
- terapia indywidualna - skierowana na rozwiązywanie konkretnego problemu z zastosowaniem terapii krótkoterminowej;
- grupy wsparcia dla osób współzależnych;
- grupa wsparcia dla dzieci 10 -13 lat z rodzin dysfunkcyjnych;

- grupa wsparcia w przedziale wiekowym 14 - 17 oparta na programie profilaktyczno - wychowawczym (w szczególnych przypadkach udzielane są porady i prowadzone rozmowy indywidualne z dziećmi, ich rodzicami i opiekunami, a także nawiązany jest kontakt z wychowawcami i pedagogami szkół);
- trening umiejętności wychowawczych;
- praca socjalna - porady socjalne, wywiady środowiskowe, prowadzenie dokumentacji ośrodka, spotkania społeczności hotelowej;
- zajęcia socjoterapeutyczne,

6. GMINA BEDLNO NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN POWIATU KUTNOWSKIEGO

Sytuacja społeczno - gospodarcza gminy Bedlno nie odbiega znacząco od sytuacji pozostałych gmin powiatu kutnowskiego. Gmina zajmuje 1 pozycję w powiecie pod względem zajmowanego obszaru i 4 pod względem liczby ludności.

Tabela 26. Gmina Bedlno na tle pozostałych gmin w powiecie kutnowskim (zajmowana powierzchnia i ludność).

Obszar	Powierzchnia (km ²)	Ludność (osób)
Gmina Bedlno	125	6 185
Gmina Kutno	122	8 447
Gmina Żychlin	77	13 045
Gmina Krośniewice	95	9 198
Gmina Łanięta	55	2 685
Gmina Strzelce	90	4 240
Gmina Krzyżanów	103	4 494
Gmina Nowe Ostrowy	72	3 902
Gmina Dąbrowice	46	2 124
Gmina Oporów	68	2 772

* Źródło: dane GUS, 2006 r.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie stopa bezrobocia w powiecie kutnowskim we wrześniu 2007 r. wynosiła 16,1%. Dla porównania wskaźnik ten w województwie łódzkim wynosił 11,8%, zaś na szczeblu kraju stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 11,6%. W tabeli 25 przedstawiono bezrobotnych gminy Bedlno na tle pozostałych gmin powiatu kutnowskiego.

Tabela 27. Bezrobotni z gminy Bedno na tle pozostałych gmin w powiecie kutnowskim.

Obszar	Liczba bezrobotnych	W tym z prawem do zasiłku
Gmina Bedno	301	57
Gmina Kutno	626	94
Miasto Kutno	3 069	636
Gmina Żychlin	801	129
Gmina Krośniewice	760	134
Gmina Łanięta	244	35
Gmina Strzelce	312	35
Gmina Krzyżanów	289	177
Gmina Nowe Ostrowy	439	74
Gmina Dąbrowice	173	34
Gmina Oporów	135	21
Razem	7 149	1 279

*Źródło: PUP w Kutnie, stan na dzień 30.IX.2007 r.

Tabela 28. Porównanie stanu zasobów mieszkaniowych gmin powiatu kutnowskiego.

Obszar	Powierzchnia użytkowa (m ²)	
	na 1 osobę	1 mieszkania
Gmina Bedno	26,0	84,0
Gmina Kutno	24,4	77,0
Gmina Żychlin	21,7	56,9
Gmina Krośniewice	22,5	63,4
Gmina Łanięta	19,1	62,8
Gmina Strzelce	23,8	77,4
Gmina Krzyżanów	24,9	81,6
Gmina Nowe Ostrowy	22,1	61,9
Gmina Dąbrowice	24,6	67,2
Gmina Oporów	27,3	91,2

*Podstawa: dane GUS, 2006

Pod względem zasobów mieszkaniowych gmina Bedno zajmuje drugą pozycję w powiecie. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła w roku 2006 – 84 m², zaś przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę – 26 m². Tylko gmina Oporów posiadała w powiecie wyższe wskaźniki.

Tabela 29. Podział gruntów gminy Bedno, na tle innych gmin powiatu kutnowskiego.

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych (ha)	Lasy i grunty leśne (ha)	Pozostałe grunty i nieużytki (ha)
Gmina Bedno	11 460	114	1 028
Gmina Kutno	10 466	795	972
Gmina Żychlin	6 786	44	835
Gmina Krośniewice	8 353	186	926
Gmina Łanięta	4 930	351	195
Gmina Strzelce	7 471	882	658
Gmina Krzyżanów	8 930	294	1 074
Gmina Nowe Ostrowy	5 331	1 294	531
Gmina Dąbrowice	4 295	19	280
Gmina Oporów	5 980	271	419

*Źródło: Dane GUS.

Pod względem powierzchni użytków rolnych gmina zajmuje pierwsze miejsce w powiecie – 11 460 ha. W przypadku powierzchni lasów i gruntów leśnych gmina zajmuje 8 miejsce w powiecie – 114 ha.

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność, która liczy około 4,5 mln osób (ponad 14 % ogółu ludności), a prognoza GUS przewiduje, że w 2010 roku liczba ta wzrośnie do 6 mln. W tabeli 28 przedstawiono liczbę osób niepełnosprawnych w gminie Bedno na tle pozostałych gmin powiatu kutnowskiego.

Tabela 30. Niepełnosprawni z gminy Bedno na tle pozostałych gmin w powiecie.

Obszar	Niepełnosprawni				
	ogółem	prawnie	tylko biologicznie	mężczyźni	kobiety
Gmina Bedno	915	711	204	472	442
Gmina Kutno	1 249	777	472	591	658
Gmina Żychlin	1 759	1 203	556	807	952
Gmina Krośniewice	1 145	728	417	528	617
Gmina Łanięta	568	389	179	274	294
Gmina Strzelce	653	414	239	300	353
Gmina Krzyżanów	657	397	260	317	340
Gmina Nowe Ostrowy	630	318	312	285	345

Gmina Dąbrowice	390	194	196	176	214
Gmina Oporów	391	235	156	181	210

*Źródło: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002.

V. ANALIZA SWOT

1. UWAGI OGÓLNE

W planowaniu strategicznym stosowane są różne techniki analityczne oraz sposoby dochodzenia do konstruktywnych wniosków. Ze względu na wagę zagadnienia należy przy tym korzystać ze sprawdzonych metod. Planowanie strategiczne powinno zostać podporządkowane następującym regułom:

- nazwanie, określenie, zdefiniowanie problemu (to, jak zdefiniujemy problem w dużym stopniu określa, które cele i metody powinny być zastosowane, aby ocenić przydatność alternatywnych rozwiązań. Ma to bezpośredni wpływ na wybór konkurencyjnych opcji);

- przyjęcie kryteriów ewaluacyjnych (pod jakimi względami będziemy porównywali ze sobą i oceniali sposoby rozwiązania);
- określenie konkurencyjnych sposobów postępowania (zakładamy, że zawsze da się wyróżnić kilka sposobów rozwiązania problemu, należy je też opisać ze szczegółami);
- prezentacja alternatyw i ich selekcja (tu następuje ocena alternatyw według ustalonych kryteriów ewaluacyjnych i wybór jednej z nich);
- bieżące monitorowanie i ewaluacja wyników wybranej do realizacji polityki (po wyborze sposobu rozwiązania konieczną jest stała ocena czy przyjęte rozwiązanie wpływa w zamierzony sposób na rzeczywistość społeczną).

W praktyce najczęściej wykorzystywaną metodą jest Analiza SWOT. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda ta pozwala na ocenę wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na rozwój badanej organizacji.

Analiza SWOT opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych. Każda grupa rozpatrywana jest pod kątem dodatniego i ujemnego wpływu na badaną organizację.

W formie graficznej analizę SWOT można przedstawić następująco:

		Uwarunkowania	
		wewnętrzne	zewnętrzne
Wywierany wpływ	pozytywny	Silne strony	Szanse
	negatywny	Słabe strony	Zagrożenia

W prezentowanej tabeli poszczególne określenia oznaczają:

Silne strony – to pozytywne zjawiska wynikające z samej organizacji (np. wysoki poziom wiedzy kadry, znajomość lokalnych uwarunkowań itp.).

Słabe strony – to negatywne zjawiska wpływające na ograniczenie szans i możliwości rozwojowych organizacji, na które ma ona wpływ (np. słaba komunikacja wewnętrzna, brak koordynacji działań itp.).

Szanse – to pozytywne zjawiska, które stwarzają możliwości rozwojowe niezależne od działań organizacji (np. położenie geograficzne).

Zagrożenia – to negatywne zjawiska wpływające z otoczenia organizacji, niezależne od jej działań (np. niedoskonałość rozwiązań prawnych, konkurencyjność sąsiednich podmiotów, pogarszanie wskaźników makroekonomicznych itp.).

Dla potrzeb niniejszego dokumentu zastosowano tabelaryczne ujęcie analizy SWOT. Wybór poszczególnych dziedzin do tabel analizy SWOT warunkowany jest tematem opracowania i wiąże się z tymi sferami funkcjonowania gminy, które w sposób pośredni lub bezpośredni wpływają na politykę społeczną.

2. TABELE ANALIZY SWOT

Tabela nr 1 - GOSPODARKA GMINY BEDLNO	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- Powszechna dostępność wodociągu umożliwiająca prowadzenie nowoczesnej produkcji rolnej oraz lokowanie działalności gospodarczej na terenie gminy.- Istnienie nadwyżki siły roboczej możliwej do wykorzystania przez ewentualnie powstające przedsiębiorstwa.- Możliwości wyodrębnienia terenów pod inwestycje dla potencjalnych inwestorów.- Występowanie obszarów o dużych	<ul style="list-style-type: none">- Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej wynikające z rolniczego charakteru gminy.- Nieuporządkowana gospodarka ściekowa na terenie gminy.- Niezadowalający stopień promocji gminy skierowanej zarówno do potencjalnych inwestorów, jak odbiorców usług turystycznych.- Brak znaczącego popytu wewnętrznego

walorach krajobrazowych i turystycznych.	wynikający ze stosunkowo niskich dochodów mieszkańców gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja gminy będąca skutkiem wykorzystania funduszy pomocowych Unii Europejskiej. - Aktywna polityka władz samorządowych nastawiona na pozyskanie inwestorów zewnętrznych oraz rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. - Wspieranie działań lokalnych poprzez wyspecjalizowane instytucje działające na szczeblu ogólnokrajowym. 	<ul style="list-style-type: none"> - Niewłaściwa polityka państwa oraz wspieranie koncepcji centralistycznych będących zagrożeniem samorządności w Polsce. - Pogarszanie się opłacalności produkcji rolnej. - Brak inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych. - Działania konkurencyjne innych gmin starających się przyciągnąć inwestorów, turystów oraz fundusze pomocowe. - Trudności w zgromadzeniu środków na wkład własny konieczny do ubiegania się o fundusze w ramach programów operacyjnych współfinansowanych przez UE.

Tabela nr 2 – MIESZKAŃCY GMINY BEDLNO	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Korzystne proporcje grup ludności w wieku produkcyjnym do grupy osób w wieku poprodukcyjnym. - Aspiracje mieszkańców dotyczące uzupełniania wykształcenia, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zdobywania przez młodzież wykształcenia na poziomie co najmniej średnim. - Aktywne działanie grupy lokalnych liderów, animatorów życia społecznego na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak klasy średniej. - Brak uczestnictwa dużych grup ludności w życiu gminy oraz brak więzi na poziomie wspólnoty samorządowej. - Trudna sytuacja ekonomiczna dużych grup ludności spowodowana bezrobociem oraz niską opłacalnością produkcji rolnej. - Bariery architektoniczne utrudniające korzystanie z dóbr i usług ludziom niepełnosprawnym.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Wykorzystanie potencjału osób dotąd nieuczestniczących w życiu społecznym gminy. - Zwiększanie się oferty edukacyjnej, jej coraz większa dostępność oraz relatywne obniżenie kosztów ponoszonych przez uczących się. - Pozytywne skutki ożywienia gospodarczego i rozwoju kraju. - Pozytywne tendencje demograficzne (wzrost liczby urodzeń) wynikające z przyjętych rozwiązań systemowych. - Prorodzinna polityka państwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Starzenie się społeczeństwa. - Zatrzymanie pozytywnych tendencji rozwojowych w skali ogólnokrajowej. - Migracja najlepiej wykształconych młodych mieszkańców do ośrodków miejskich. - Uwarunkowana względami ekonomicznymi emigracja osób o deficytowych i poszukiwanych przez pracodawców kwalifikacjach za granicę.

Tabela nr 3 – BEZROBOCIE I RYNEK PRACY NA TERENIE GMINY BEDLNO	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Przyrost liczby przedsiębiorstw i wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy. - Oddziaływanie Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie. - Gotowość podejmowania przez młodych ludzi nowych wyzwań i elastyczne reagowanie na potrzeby rynku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wysokie bezrobocie na terenie gminy oraz występowanie ukrytego, nie rejestrowanego bezrobocia. - Trudna sytuacja dużej rzeszy bezrobotnych, którym nie przysługuje już zasiłek. - Niewielki potencjał wzrostowy lokalnych przedsiębiorstw. - Apatia i bierność osób długotrwale bezrobotnych. - Występowanie dużej grupy osób o kwalifikacjach, na które brak jest zapotrzebowania ze strony rynku pracy.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Istnienie programów i funduszy na poziomie powiatowym i wojewódzkim, których celem jest ograniczanie bezrobocia i jego skutków. - Przekwalifikowanie bezrobotnych. - Pozytywne skutki wzrostu gospodarczego przekładające się na przyrost miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak miejsc pracy dla młodzieży, duży odsetek osób bezrobotnych z niskim poziomem wykształcenia. - Niewielka efektywność podejmowanych działań w obszarze aktywizacji bezrobotnych i środków mających poprawiać ich konkurencyjność na rynku pracy.

Tabela nr 4 – STAN OŚWIATY, KULTURY I TURYSTYKI NA TERENIE GMINY BEDLNO

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Wykształcona, zaangażowana i doświadczona kadra nauczycielska w szkołach gminy. - Brak przemysłu, czyste środowisko naturalne. - Występowanie zabytków oraz obszarów prawnie chronionych mogących przyciągać turystów na tereny gminy. - Działająca na terenie gminy placówka upowszechniająca kulturę (GOKiS) 	<ul style="list-style-type: none"> - Istnienie dużej grupy ludzi młodych, absolwentów, którzy uzyskali wykształcenie nieodpowiednie do zapotrzebowania ze strony przedsiębiorców. - Niewystarczająca promocja gminy i jej walorów turystycznych. - Niedobory w szeroko pojętej infrastrukturze w postaci gospodarstw agroturystycznych, pól biwakowych, kempingów, ścieżek rowerowych. - Niewystarczające środki na utrzymanie obiektów dziedzictwa kulturowego w niepogorszonej formie. - Brak, w części placówek oświatowych,

	właściwej infrastruktury sportowej (boiska pełnowymiarowe, sale gimnastyczne, pływalnia) oraz ogólnodostępnej dla mieszkańców gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Wykorzystanie szans wynikających z funduszy stypendialnych. - Wprowadzenie multimediiów do procesów dydaktycznych w szkołach oraz w kształceniu dorosłych. - Wykorzystanie środków pochodzących z europejskich funduszy pomocowych. - Działalność lokalnych stowarzyszeń nastawionych na kultywowanie tradycji i obyczajów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak aspiracji edukacyjnych wśród rodzin zagrożonych wykluczeniem. - Niewystarczające fundusze na oświatę przekazywane z budżetu centralnego. - Brak środków na animowanie życia kulturalnego na terenie gminy i wspieranie lokalnych inicjatyw w tym zakresie. - Apatia i bierność części ludności i brak zainteresowania dla życia i spraw gminy.

Tabela nr 5 – UWARUNKOWANIA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI (W TYM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO), ADMINISTRACJA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Działalność władz gminy ukierunkowana na rozwój i wzrost poziomu życia obywateli. - Działalność władz gminy, funkcjonariuszy policji, straży pożarnej i ich współpraca ze społecznością lokalną. - Prężne i skuteczne działanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Niedostateczne wyposażenie służb w środki techniczne, środki łączności i pojazdy służbowe. - Brak odpowiedniej liczby pracowników socjalnych w porównaniu z liczbą mieszkańców. - Duża grupa osób – beneficjentów pomocy społecznej. - Bierność i apatia dużej części osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, nasilanie się postaw roszczeniowych. - Odtwarzanie się struktury społecznej w części dotyczącej rodzin patologicznych – dziedziczenie patologii.
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> - Wykorzystanie szans wynikających z funduszy pomocowych oraz programów krajowych. - Przekazywanie wyższych dotacji centralnych na utrzymanie bezpieczeństwa i politykę społeczną w sytuacji wzrostu gospodarczego. - Wzmocnienie kadrowe i techniczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost przestępczości i uzależnień, zwłaszcza wśród nieletnich. - Coraz większy zakres występowania niekorzystnych zjawisk społecznych. - Niekorzystne oddziaływanie rodzin patologicznych, dziedziczenie ubóstwa, patologii, dysfunkcji. - Brak spójnej i całościowej polityki państwa w zakresie pomocy społecznej.
--	--

VI. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT

Dokonana w oparciu o Raport o Stanie Gminy analiza SWOT wskazuje, które obszary szeroko rozumianej polityki społecznej wymagają długofalowych, perspektywicznych i przemyślanych działań. Jak wykazano powyżej podstawowymi problemami społecznymi wymagającymi rozwiązania są ubóstwo i bezrobocie. Skalę tych zagadnień obrazują oficjalne statystyki. Jednakże urzędowym danym wymyka się cała sfera takich problemów społecznych jak osoby niepełnosprawne, alkoholizm czy przemoc w rodzinie. Ponadto w danych tych nie ma informacji na temat ograniczonego dostępu do dóbr społecznych osób przewlekle chorych, starych. Dlatego też w opracowywanych celach podstawowych ujęto również te niekorzystne zjawiska.

1. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY BEDLNO.

Istotą problemów społecznych jest to, że podlegają one wielorakim i złożonym powiązaniom pomiędzy sobą. Zaistnienie jednego z nich może wywołać w przyszłości kolejne, powodując w dodatku efekt tzw. sprzężenia zwrotnego dodatniego. I tak np. problem **bezrobocia** w krótkim okresie czasu może prowadzić do wystąpienia zjawiska **ubóstwa**. Ten z kolei

w powiązaniu z wyżej wspomnianym bezrobociem rodzi poczucie frustracji i braku perspektyw. Taki stan rzeczy sprzyja wystąpieniu zjawiska **alkoholizmu**, który jeszcze bardziej pogłębia ubóstwo i utrudnia znalezienie pracy. Alkoholizm może również prowadzić do **przemocy w rodzinie**. Spatologizowana rodzina nie jest w stanie przekazać pozytywnych wzorców, co w konsekwencji prowadzi do pojawienia się następnych pokoleń, podatnych na patologię.

Jak wykazano powyżej, najważniejsza w polityce społecznej powinna być profilaktyka zagrożeń, ponieważ siły i środki na nią skierowane procentują pozytywnymi efektami w przyszłości. Z dokonanej analizy wynika również, że problemy społeczne i obszary działań powiązane są ze sobą wieloma zależnościami i przenikają się nawzajem. Dlatego wskazano następujące grupy osób i obszary interwencji:

- rodziny dotknięte ubóstwem z powodu bezrobocia oraz rodziny wielodzietne i niepełne,
- środowiska osób niepełnosprawnych,
- osoby starsze,
- dzieci i młodzież szkolna z rodzin ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią.

VII. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO

Podjęte działania nie mogą pozostawać w oderwaniu od ustawowych obowiązków wspólnoty samorządowej.

Podstawowe działania wspólnoty samorządowej w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej uregulowano w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zadania gminy obejmują między innymi zagadnienia:

- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Ponadto gminy obowiązane są realizowane zadania wynikające z niżej wymienionych ustaw:

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 228, poz. 2255 z późn. zm.) regulująca nowy system pozaubezpieczeniowych świadczeń społecznych, finansowanych w całości ze środków budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej. Zamiast tak jak dotychczas szeregu różnych, niezależnych od siebie świadczeń ustawa ta wprowadza tylko jeden zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, które zastępują obecne zasiłki i świadczenia (np. zasiłek wychowawczy, świadczenie z funduszu alimentacyjnego, jednorazowy zasiłek macierzyński z pomocy społecznej, gwarantowany zasiłek okresowy).

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.). Ustawa o zatrudnieniu socjalnym stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Ustawa ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców. Drugą formą pomocy przewidzianą w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.). Według ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorzady zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96 poz. 873 z późn. zm.). Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest aktem prawnym wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które reguluje ustawa to: prowadzenie działalności pożytku publicznego (działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego), uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane (warunki uzyskania

statusu organizacji pożytku publicznego), nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.). Ustawa określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są realizowane przez instytucje rynku pracy działające w celu: pełnego i produktywnego zatrudnienia; rozwoju zasobów ludzkich; osiągnięcia wysokiej jakości pracy; wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135). Ustawa określa: warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.). Nakłada na organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. Ponadto, na mocy tej ustawy jednostki samorządu terytorialnego popierają także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewniają warunki sprzyjające działaniom tych organizacji.

Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732) stanowi, że przyznawanie i wypłata zaliczek alimentacyjnych jest zadaniem administracji rządowej zleconym gminie.

Uszczegółowieniem zadań jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Wynikające z niej obowiązki gmin przedstawiono w poniższej tabeli.

Zadania gminy wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	
własne	zlecone
<ol style="list-style-type: none"> 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka; 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej; 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym; 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych; 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych; 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego; 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia; 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego; 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem; 10) praca socjalna; 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych; 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną; 14) dożywianie dzieci; 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom 	<ol style="list-style-type: none"> 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych; 2) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia; 3) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną; 5) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 6) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

- bezdolnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
 - 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
 - 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należą również:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ochronnych.

VIII. STRATEGIA DZIAŁAŃ

1. PLANOWANIE STRATEGICZNE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE BEDLNO – PRZYJĘTE ZASADY.

W opracowanej strategii przyjęto kilka założeń, wynikających z zasad planowania strategicznego, materii polityki społecznej, a także posiadanej przez władze gminy praktyki. Jasne określenie zasad pozwoliło z jednej strony na koncentrowanie się na najważniejszych dla gminy kwestiach, z drugiej zaś strony stwarza szansę do zachowania spójności i komplementarności podejmowanych działań. Te zasady to:

- zasada pomocniczości – podejmowane będą działania aktywizujące i pobudzające do działania osoby bezpośrednio dotknięte konkretnymi problemami społecznymi, dopiero potem bezpośrednie działania ratunkowe władz samorządowych;
- zasada efektów odłożonych w czasie – pewne działania, choć może nie tak spektakularne i nie przynoszące bezpośrednich efektów będą procentować w przyszłości;
- zasada promieniowania efektów – przy wyborze konkretnych działań podejmowano takie, które poprzez łańcuch przyczynowo – skutkowy będą odnosiły pozytywne skutki również w innych obszarach;
- zasada akceptacji społecznej – podejmowane działania, choć słuszne aksjologicznie muszą być społecznie akceptowane (wyjaśnienie działań, jawność poczynań, zaangażowanie jak największej liczby wolontariuszy itp.);
- zasada kontroli społecznej – wdrażany program będzie na bieżąco raportowany oraz wykazywane będą jego pozytywne skutki tak, by społeczność lokalna mogła oceniać jego poprawność i przydatność;
- zasada zaangażowania społecznego – do pracy nad poszczególnymi działaniami zapraszane będą szerokie kręgi społeczne (organizacje pozarządowe, rodzice, grupy wsparcia, wolontariusze);
- zasada kompleksowości i sprzężenia zwrotnego – działania planowano w taki sposób, by zmiany dokonane w jednym obszarze życia powodowały pozytywne skutki w dziedzinach pokrewnych;
- zasada pozornego altruizmu – wdrażanie strategii poprzedzone będzie akcją informacyjną, mającą wykazać, że działania, choć skierowane głównie do osób wykluczonych lub zagrożonych takim wykluczeniem, służą całej społeczności lokalnej.

2. MISJA, OBSZARY INTERWENCJI, CELE PODSTAWOWE, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I SPODZIEWANE EFEKTY

Ustawa o samorządzie gminnym definiuje gminę jako wspólnotę samorządową zorientowaną na zaspokajanie potrzeb jej mieszkańców. Dlatego też władze gminy we wszystkich swych działaniach muszą dążyć do jak najlepszego i najpełniejszego zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności. Zgodnie z kanonami nowocześnie rozumianej polityki społecznej polegać ma to nie tylko na dystrybucji dóbr, lecz na stwarzaniu możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Oczywiście biorąc pod uwagę istotę zrównoważonego rozwoju należy pamiętać o osobach wykluczonych, które z różnych przyczyn nie stają się beneficjentami przemian i wzrastającego poziomu życia. Obowiązującym minimum zaś powinno być zapewnienie jednostce bytowania w warunkach nieurągających jej godności. Tak rozumiana polityka społeczna pozwala sformułować misję gminy Bedlno w zakresie polityki społecznej. Jest nią:

Poprawa jakości życia mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem.

W celu realizacji misji wytypowano 5 obszarów krytycznych odpowiadających grupom wymagającym wsparcia. Są to:

- **rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym,**
- **osoby starsze,**
- **niepełnosprawni,**
- **grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią,**
- **dzieci i młodzież.**

Rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym

Rodzina stanowi podstawowe ogniwo w strukturze społecznej. O warunkach jej funkcjonowania i rozwoju decydują działania z zakresu polityki ekonomicznej i społecznej. Aby mogła wypełnić swoje zadania i obowiązki powinna być otoczona ochroną i wsparciem, a w szczególności sposób należy zapewnić prawidłową realizację potrzeb rozwojowych i psychicznych dzieci, do których należy zaliczyć: potrzebę stabilizacji, bezpieczeństwa, przynależności uczuciowej. Od właściwego zaspokojenia potrzeb dziecka zależy prawidłowy przebieg jego rozwoju. Zaspokajanie potrzeb rozwojowych dziecka jest możliwe w rodzinie o prawidłowej strukturze i atmosferze gwarantującej poczucie stabilności i bezpieczeństwa. Okres transformacji i wiążących się z nim problemów bytowych staje się dla znacznej liczby rodzin obciążeniem, z którym nie są w stanie sobie same poradzić. Negatywne zjawiska pogłębiającego się bezrobocia, bezradności, niejednokrotnie grożące wejściem w patologię, dotyczą wszystkich członków rodziny, nie wyłączając dzieci.

Przy realizacji zadań pomocy społecznej za priorytet należy przyjąć wspieranie środowisk i rodzin najbardziej zagrożonych biedą i trudnościami w rozwiązywaniu narastających problemów i to nie tylko ekonomicznych, ale też wychowawczych, psychicznych, zdrowotnych i innych.

Jak wynika z tabeli dotyczącej pomocy społecznej, w gminie Bedlno z różnych jej form korzystało w roku 2006 ok. 450 rodzin. Jest to wskaźnik bardzo wysoki i wskazuje, jak duża jest skala problemów, z którymi muszą zmierzyć się władze samorządowe.

Jednym z głównych problemów większości rodzin jest bezrobocie, przy czym znaczna część osób nie ma uprawnień do świadczeń w formie zasiłków dla bezrobotnych i balansuje na poziomie minimum socjalnego. Dotyczy to głównie rodzin o niskim poziomie wykształcenia, a także wielodzietnych i niepełnych. Zjawiskiem wtórnym są występujące niejednokrotnie patologie, w tym głównie alkoholizm. Powodują one niewydolność wychowawczą, która najboleśniej dotyka dzieci w tych rodzinach.

Występujące problemy powodują niewydolność finansową rodzin i brak środków na podstawowe potrzeby. Dzieci z tych rodzin są często nieprawidłowo żywione lub wręcz niedożywione, a jedynym prawidłowym posiłkiem jest posiłek otrzymany w szkole. Działania na rzecz rodziny powinny być zróżnicowane zależnie od występujących problemów. Innych form wsparcia wymagają rodziny dotknięte bezrobociem, innych z problemem uzależnień czy niewydolne wychowawczo. Chociaż zapewnianie właściwych warunków bytowych dzieciom jest obowiązkiem rodziców, to im samym należy niejednokrotnie udzielić wsparcia.

Cel główny: Utrzymanie podstawowych funkcji rodziny i zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z uwzględnieniem rodzin niepełnych i wielodzietnych.

Cele szczegółowe:

- zwalczanie bezrobocia i przeciwdziałanie jego skutkom;
- organizowanie i rozwijanie kompleksowego wsparcia dla dzieci i młodzieży szkolnej;
- organizowanie pomocy w rozwiązywaniu i ograniczaniu patologii;
- pomoc rodzinom w uzyskaniu samodzielności finansowej i eliminowanie postaw roszczeniowych.

Zadania:

- prowadzenie pracy socjalnej z bezrobotnymi, współdziałanie z Powiatem Urzędem Pracy w Kutnie;
- motywowanie bezrobotnych do aktywnego poszukiwania pracy, do przekwalifikowania, szkoleń, kursów;
- porady i informacje;
- zapobieganie poczuciu zagubienia i odrzucenia społecznego (wsparcie psychologiczne, punkt konsultacyjny);
- analizowanie zaburzeń u dzieci i szukanie ich przyczyn;
- udzielanie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z trudnościami emocjonalnymi o rozstrojonym życiu uczuciowym;
- dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego;
- współpraca z pedagogami szkolnymi;
- współpraca z instytucjami pozarządowymi, organizacjami, fundacjami, kościołami realizującymi zadania z zakresu pomocy;
- wykorzystanie różnych systemów wsparcia (psychologicznego, socjalnego, prawnego, OPS, Klub AA),
- pomoc finansowa rodzinom zagrożonym;
- wsparcie w odtworzeniu więzi społecznych rodzin poprzez uczestniczenie w grupach samopomocowych organizacji pozarządowych (kierowanie do organizacji pozarządowych);
- prowadzenie pracy socjalnej;

- poradnictwo dotyczące możliwości poprawy sytuacji ekonomiczno-bytowej;
- stymulacja aktywności własnej rodzin w celu zaspokojenia potrzeb socjalno-bytowych (wykorzystywanie własnych możliwości);
- ożywienie życia społecznego w placówkach realizujących idee pomocy (organizacje pozarządowe, świetlice);
- poszukiwania liderów lokalnych;
- dożywanie dzieci i dorosłych;
- badania jakościowe - pogłębianie diagnozy sytuacji socjalno - bytowej rodzin (dalsze rozpoznawanie potrzeb środowiska).

Spodziewane efekty:

- uaktywnienie osób bezrobotnych;
- zmniejszenie bezrobocia;
- poprawa sytuacji socjalno-bytowej;
- zmniejszenie skutków psychicznych i społecznych bezrobocia;
- ochrona przed negatywnym wpływami środowiska;
- redukcja zaburzeń;
- hamowanie rozwoju zjawisk patologicznych;
- zmniejszenie patologii w rodzinach;
- zapobieganie poczuciu bezradności i osamotnienia.

Osoby starsze

Obserwowane procesy demograficzne od lat już wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Proces ten dotyczy również mieszkańców gminy Bedlno.

Problem ludzi starszych funkcjonuje w dwóch wymiarach. Pierwszy dotyczy indywidualnego podejścia i odczuć osoby starszej z jej problemami dnia codziennego, chorobami, poczuciem osamotnienia. Drugi punkt widzenia dotyczy rodzin, w których żyją osoby starsze. Borykają się one z wieloma trudnościami dotyczącymi konieczności zapewnienia tym osobom właściwej opieki. Problemy pojawiają się również wówczas, gdy wystąpi nierównowaga między indywidualnymi potrzebami człowieka starszego w codziennym życiu, a realnymi możliwościami rodziny w udzielaniu mu pomocy w przezwyciężaniu tych trudności.

W związku z powyższym niezbędne jest poświęcenie należytej uwagi tej znaczącej części populacji, przede wszystkim zaś w celu zaktywizowania zbiorowości samych seniorów oraz wspomagania potrzebujących.

Cel główny: Poprawa jakości życia ludzi starszych oraz zapobieganie marginalizacji życia starszego pokolenia.

Cele szczegółowe:

- jak najdłuższe utrzymanie zdolności seniora do samoegzystencji w swym naturalnym środowisku oraz optymalizacja jego aktywności;
- zaktywizowanie rodziny do szerokich działań na rzecz członka rodziny;
- zapewnienie wsparcia osobom starszym niezdolnym do samodzielnej egzystencji w środowisku.

Zadania:

- stymulacja aktywności osób starszych;
- rozwój środowiskowej pomocy społecznej (pomoc finansowa, świadczenia w naturze, usługi, porady);
- udzielanie wsparcia środowiskowego ludziom w podeszłym wieku;
- działanie na rzecz integracji ludzi starszych ze środowiskiem;

- edukacja rodzin w zakresie nabywania kompetencji koniecznych do kontaktów z osobami starszymi w rodzinie (docieranie do dzieci poprzez pracownika socjalnego).

Spodziewane efekty:

- przeciwdziałanie osamotnieniu i alienacji, umocnienie psychiczne;
- zwiększenie kompetencji członków rodzin osoby starszej w zakresie sprawowania opieki;
- stworzenie sprawnie działającego centrum konsultacji, poradnictwa i wsparcia.

Niepełnosprawni

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność, która liczy około 4,5 mln osób (ponad 14 % ogółu ludności), a prognoza GUS przewiduje, że w 2010 roku liczba ta wzrośnie do 6 mln.

Prawnie osobami niepełnosprawnymi są te jednostki, które posiadają stopień niepełnosprawności orzeczony przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję Lekarską przy ZUS, KRUS, jak również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ogranicza lub uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

W codziennym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody uniemożliwiające prowadzenie aktywnego życia społecznego oraz w znaczny sposób utrudniające integrację z najbliższą społecznością lokalną.

Niewątpliwie osoby niepełnosprawne potrzebują więcej wsparcia ze strony społeczeństwa, by móc osiągnąć takie same jakościowe warunki życia jak inni obywatele. Jest wiele sposobów eliminowania niepotrzebnych barier, jednak by poprawić społeczne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, pozytywnie przekształcić stan społecznej świadomości w zakresie niepełnosprawności, konieczne jest systematyczne planowanie działań odnoszących się do różnych obszarów rzeczywistości społecznej.

Narzędziem pomocnym, systematyzującym pomysły i zadania są przyjęte przez ONZ Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych. Zasady precyzują wstępne warunki równoprawnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społecznościach, wyodrębiają kluczowe obszary, które społeczeństwo zobligowane jest udostępnić niepełnosprawnym obywatelom, a także proponują działania wdrożeniowe. W gminie Bedlno świadczeniami pomocy społecznej z tego tytułu objętych było w 2006 r. 97 osób.

Cel główny: Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej i integracja społeczna.

Cele szczegółowe:

- inicjowanie działań zmierzających do udostępnienia osobom niepełnosprawnym środowiska fizycznego, ułatwianie dostępu do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej;

- aktywizacja zawodowa i wzmocnienie pozycji osób niepełnosprawnych tak, by mogły one realizować swoje prawa na rynku pracy.

Zadania:

- uwzględnienie wymagań dotyczących dostępności różnych grup osób niepełnosprawnych przy projektowaniu i budowie środowiska zewnętrznego; konsultacje ze środowiskami osób niepełnosprawnych w tym zakresie;
- dostarczanie informacji na temat diagnozy, praw, dostępnych służb i programów wszystkim osobom niepełnosprawnym, ich rodzinom i opiekunom;
- współpraca z organizacjami osób niepełnosprawnych w zakresie rozwiązań życia zawodowego i zatrudnienia;
- podnoszenie świadomości samych osób niepełnosprawnych co do przysługujących im praw i możliwości;
- zachęcanie przedsiębiorców w sektorze prywatnym, by w swych działaniach brali pod uwagę kwestie niepełnosprawności;
- wspieranie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy; np. dofinansowanie krajowych i lokalnych programów aktywizacji zawodowej;
- podnoszenie świadomości pracodawców celem przezwyciężenia negatywnych postaw i uprzedzeń w kwestii niepełnosprawności; szkolenia, informowanie o istniejących ulgach finansowych w przypadku zatrudniania osób niepełnosprawnych;
- podjęcie działań w celu podniesienia świadomości społeczności lokalnej na temat osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb, możliwości wkładu w życie społeczne;
- szkolenie pracowników mających częsty kontakt z osobami niepełnosprawnymi w zakresie problematyki niepełnosprawności;
- aktywizowanie osób niepełnosprawnych jako nauczycieli, instruktorów i doradców w zakresie szkoleń dla różnej kategorii pracodawców i zainteresowanych instytucji;
- konsultowanie z osobami niepełnosprawnymi programów szkoleniowych dla pracowników;
- wyrównanie szans rozwojowych i edukacyjnych; tworzenie integralnych form wychowania, nauczania i edukacji;
- udostępnienie edukacji dla wszystkich uczniów niepełnosprawnych: tłumaczenie języka migowego, organizacja służb wspierających;
- włączenie rodziców osób niepełnosprawnych w proces nauczania;
- zapewnienie materiałów, stałych szkoleń dla nauczycieli niepełnosprawnych dzieci oraz dla nauczycieli wspierających.

Spodziewane efekty:

- niwelowanie barier architektonicznych i komunikacyjnych;
- zwiększenie mobilności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- przeciwdziałanie osamotnieniu i izolacji społecznej;
- przełamanie niechęci pracodawców wobec osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności;
- uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych w działalności placówek użyteczności publicznej;
- ułatwianie osobom niepełnosprawnym codziennego kontaktu z instytucjami życia publicznego;
- przełamanie bariery niewiedzy i nietolerancji w stosunku do osób niepełnosprawnych;
- niwelowanie zjawiska alienacji społecznej osób niepełnosprawnych;
- integracja z najbliższym środowiskiem;
- aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji.

Grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią

Alkoholizm

Spożywanie alkoholu w nadmiernych ilościach niesie ze sobą wiele negatywnych konsekwencji, a w skrajnym wypadku prowadzi do uzależnienia. Konsekwencje nadużywania alkoholu są wielorakie. Można je podzielić na:

- fizjologiczne (zatrucia, choroby narządów wewnętrznych);
- problemy psychologiczne i egzystencjalne (próby samobójcze, wyobcowanie, zamknięcie się w sobie);
- problemy wypadków (wypadki w pracy i wypadki drogowe);
- dotyczące zachowania i ról społecznych.

Alkoholizm jest poważnym problemem społecznym, rzucającym na pozostałe sfery życia i generującym inne problemy społeczne. W szczególności alkohol prowadzi do wzrostu przestępczości, pogłębia ubóstwo, wywołuje przemoc w rodzinie. Dotyka coraz częściej młodzież, a w skrajnych przypadkach nawet dzieci w wieku szkolnym. Aby go zwalczyć potrzebne są nie tylko programy dla już uzależnionych, ale również działania profilaktyczne zapobiegające uzależnieniom. Spowodowane jest to ofensywą reklamową zwłaszcza producentów piwa, adresowaną do ludzi młodych. Kampanie reklamowe odniosły pożądany z punktu widzenia wytwórców efekt i spożycie piwa systematycznie wzrasta. Osoby te narażone są na zwiększone ryzyko rozwoju choroby alkoholowej.

Narkomania

Od początku lat dziewięćdziesiątych w Polsce obserwowany jest znaczny wzrost używania narkotyków. Szybko rosło rozpowszechnianie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Pojawiły się pierwsze sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych, zwłaszcza w miastach. Rosły wskaźniki narkomanii rozumianej jako regularne używanie narkotyków powodujące poważne problemy. Zwiększała się podaż narkotyków na nielegalnym rynku i w ślad za tym ich dostępność.

Terminem narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą. Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia (nadużywanie silnych środków narkotycznych prowadzi do śmierci, samobójstw na skutek przyjmowania

różnych substancji) oraz dla mienia społeczeństwa (rozboje, rabunki, kradzieże popełnione w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotycznego).

Cel główny: Aktywna forma przeciwdziałania negatywnym skutkom używania alkoholu i narkotyków oraz bieżące rozwiązywanie problemów uzależnień wśród społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
- udzielenie rodzicom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Zadania:

- realizacja programów terapeutycznych dla mieszkańców gminy z uwzględnieniem specjalistycznych programów dla młodzieży;
- współpraca gminy w zakresie wydawanie orzeczeń (opinii biegłych) dotyczących osób, wobec których toczy się postępowanie o leczenie odwykowe (dostarczanie opinii, wywiadu środowiskowego, itp.);
- rozmowy motywacyjne, objęcie pomocą terapeutyczną, psychospołeczną osób, które podjęły leczenie odwykowe;
- wprowadzenie nowoczesnych metod terapeutycznych i informatycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- szkolenie osób w zakresie pomocy dla ofiar przemocy;
- prowadzenie kampanii miejscowych dotyczących przemocy;
- prowadzenie działań pomocowych na rzecz ofiar przemocy;

- prowadzenie programów edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych, alkoholu i narkotyków;
- organizowanie dla pedagogów szkolnych i nauczycieli prowadzących programy edukacyjno - opiekuńcze, profilaktyczne, socjoterapeutyczne, szkoleń, konferencji, warsztatów itp.;
- wspieranie i włączenie się do kampanii ogólnopolskich, regionalnych, lokalnych w zakresie uzależnień i przemocy wobec dzieci;
- wspieranie i organizowanie dla mieszkańców gminy, zwłaszcza dzieci i młodzieży szkolnej: zabaw, festynów, happeningów ze scenariuszami zawierającymi treści profilaktyczne oraz promujące zdrowy, wolny od nałogów styl życia;
- współpraca z mediami w promowaniu zdrowego stylu życia;
- zaopatrywanie w materiały edukacyjno-profilaktyczne szkół, instytucji działających na rzecz dzieci osób i dorosłych;
- rozszerzenie programu zajęć psychoprofilaktycznych dla dzieci i młodzieży o różne formy zajęć sportowych organizowanych w szkołach i świetlicach;
- wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
- wspieranie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemami uzależnień;
- wspieranie działań instytucji działających na rzecz rodzin i osób z problemem alkoholowym;
- wspieranie działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom gminy w związku z naruszeniem prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu.

Spodziewane efekty:

- ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy;
- zmniejszenie dostępności narkotyków w szkołach;
- zmniejszenie się liczby osób uzależnionych;
- redukcja zjawiska przemocy w rodzinie, których sprawcami były osoby działające pod wpływem alkoholu;
- zmniejszenie strumienia środków pieniężnych kierowanych do osób uzależnionych i ich rodzin;

- ograniczenie zjawiska ubóstwa.

Dzieci i młodzież

W złożonej rzeczywistości społecznej, tam gdzie występują: ubóstwo, bezrobocie i uzależnienia szczególnie dramatyczny jest los dzieci. Wychowują się często przy tym w dysfunkcyjnych rodzinach. Dzieci bywają niedożywione i zaniedbane, doświadczają przemocy ze strony dorosłych. Poza tymi oczywistymi niedostatkami należy zauważyć, że warunki finansowe w dużym stopniu decydują o szansach edukacyjnych młodego pokolenia. Dzieci z biednych rodzin zagrożone są dziedziczeniem biedy i negatywnych wzorców społecznych, ponieważ wstają w środowisku, w którym zanikają wzorce społeczne. Powoduje to zjawisko dziedziczenia ubóstwa i dysfunkcji występujących w rodzinie. Dlatego tak ważne są działania zarówno w sferze edukacji i profilaktyki, jak i rozbudowany system świadczeń pieniężnych. Uzupełnieniem działań na rzecz dziecka jest akcja dożywiania dzieci w szkołach oraz wyposażania ich w niezbędne przybory szkolne.

Cel główny: Wyposażenie młodego pokolenia w umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w dorosłym życiu, przede wszystkim kształtowanie odpowiedzialności oznaczającej zdolność właściwego reagowania na wyzwania i nowe sytuacje życiowe.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postawy odpowiedzialności za: własne życie, zdrowie fizyczne, emocjonalne, duchowe, wzrost, rozwój, poprawę własnego położenia, edukację i doświadczenie, przyszłość, w szczególności w perspektywie nieuchronności starzenia się;
- wdrażanie wśród dzieci i młodzieży idei samopomocy i samoopieki.

Zadania:

- ochrona dzieci i młodzieży przed przestępczością i przemocą;
- podniesienie jakości pracy przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów;
- zapewnienie pomocy socjalnej dzieciom i młodzieży dotkniętej ubóstwem;
- stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do kulturalnego, aktywnego spędzania czasu wolnego;

- promowanie dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej;
- przyczynianie się do tworzenia nowych miejsc pracy dla absolwentów;
- wspieranie funkcji rodziny;
- przeciwdziałanie dewiacjom i patologii wśród dzieci i młodzieży.

Spodziewane efekty:

- eliminowanie zjawisk patologii społecznej wśród młodzieży;
- wyrobienie nawyków zdrowego, aktywnego spędzania czasu wolnego;
- aktywizacja zawodowa absolwentów szkół średnich;
- ukształtowanie wśród młodego pokolenia aktywności w rozwiązywaniu życiowych sytuacji problemowych.

3. PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII I PODMIOTY WSPIERAJĄCE

- Wójt Gminy Bedlno,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Rewir dzielnicowych w Bedlnie,
- organizacje użyteczności publicznej,
- stowarzyszenia,
- podmioty składające swe oferty programowe,
- kościoły parafialne.

4. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII

Ze względu na wagę zagadnień oraz długoletni okres realizacji strategii musi być ona na bieżąco monitorowana. Proces ten nie tylko zapewni sprawny i zgodny z harmonogramem postęp realizacji programu, ale również umożliwi ocenę zasadności przyjętych celów podstawowych oraz służących jej realizacji działań. Rzeczywistość społeczna jest obszarem, gdzie procesy zachodzą w sposób niezwykle dynamiczny i dlatego strategia musi mieć

wbudowane mechanizmy pozwalające na ewaluację osiągniętych wyników i korektę wyznaczonych zamierzeń.

Monitorowanie umożliwi zatem:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągania celów;
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji;
- dokonanie bieżących korekt i poprawek;
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych;
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Za proces ten będzie odpowiadał powołany przez Wójta Gminy Bedno Zespół Zadaniowy ds. wdrożenia, realizacji i monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Ponadto bazą informacji o wdrażaniu niniejszego programu będą dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego, zaangażowanych instytucji i organizacji oraz grup środowisk uczestniczących w programach związanych z realizacją poszczególnych celów Strategii.

Wskaźnikami monitorowania dokumentu będą m.in.:

1. Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których usunięte zostały bariery architektoniczne.
2. Zwiększenie liczby nowych podmiotów gospodarczych w gminie Bedno.
3. Wzrost liczby nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych.
4. Zmniejszenie liczby osób dotkniętych nałogami (alkoholizm, narkomania) oraz bezdomnością.
5. Liczba osób, którym udało się skutecznie pomóc (ofiary przemocy domowej, gospodarstwa domowe, w których występowały problemy opiekuńczo – wychowawcze).
6. Ilość przeprowadzonych szkoleń, konferencji, wykładów, seminariów dotyczących podnoszenia kwalifikacji osób zaangażowanych w działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej.
7. Liczba zorganizowanych imprez, zajęć (w szczególności dla dzieci i młodzieży) promujących zdrowy tryb życia oraz wspierających rozwój zainteresowań młodych ludzi.

Ewentualne zmiany w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą inicjowane przez Wójta Gminy Bedno, Komisje Rady Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz podmioty społeczno – gospodarcze zaangażowane we wdrażanie i realizację niniejszego dokumentu oraz zostaną wprowadzone w drodze uchwały Rady Gminy Bedno.

4. FINANSOWANIE STRATEGII

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- możliwe do pozyskania środki funduszy krajowych (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- możliwe do pozyskania środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Kluczowe znaczenie dla efektywnego wykorzystania strumienia środków unijnych będzie miał potencjał absorpcyjny gminy tj. zdolność do uzupełnienia dotacji zewnętrznymi środkami własnymi oraz planowania i organizowania projektów inwestycyjnych w wymiarze współpracy z UE.

5. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Strategia będzie realizowana w latach 2007 – 2013. Wybór tego okresu nie jest przypadkowy. Z jednej strony siedmioletni okres realizacji dla programów społecznych nie jest terminem długim, z drugiej zaś pokrywa się z przyjętym w Unii Europejskiej okresem budżetowania. Członkostwo Polski w strukturach Unii daje gminom niepowtarzalną szansę korzystania z różnych środków pomocowych, również w zakresie pomocy społecznej. Jednym z warunków uzyskania wsparcia jest posiadanie spójnej, całościowej wizji polityki społecznej gminy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiada tym warunkom.

IX. ZAKOŃCZENIE

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Bedno pozwoli na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonego celu. Są nim działania długofalowe polegające na inwestowaniu w kapitał ludzki, edukację, poprawę statusu materialnego rodzin, jak również przedsięwzięcia zmierzające do wzrostu zatrudnienia, dynamicznego rozwoju rynku pracy i promowania przedsiębiorczości. Strategia ma pobudzić do aktywności instytucje, organizacje działające w obszarze pomocy społecznej, rozwoju gospodarczego i społecznego gminy. Stanowi ona drogowskaz i plan działania lokalnych decydentów, instytucji pomocy społecznej, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Sukces jej realizacji zależy od wielu czynników, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Największym z zagrożeń jest zahamowanie rozwoju gospodarczego kraju i osłabienie tendencji wzrostowych. Wzrost poziomu dochodów ludności stanowić będzie najlepszą gwarancję rozwiązywania podstawowych problemów społecznych, jakimi są bezrobocie, ubóstwo i alkoholizm.

Realizacja strategii wymaga zaangażowania całej wspólnoty. Nie bez znaczenia jest również wsparcie instytucji pożytku publicznego, kościoła czy władz szczebla powiatowego i wojewódzkiego.

Wdrożenie programu przyczyni się do znaczącego ograniczenia występujących na terenie gminy problemów społecznych. Jego efektem będzie znaczący wzrost poziomu życia obywateli oraz integracja lokalnej społeczności. Gminie zaś pozwoli na ograniczenie wydatków w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej i skierowanie większej ilości środków na modernizację i rozwój.

1. SPIS TABEL

TABELA 1. WYKAZ SOŁECTW GMINY BEDLNO WRAZ Z LICZBĄ LUDNOŚCI W KAŻDYM Z NICH.....	13
TABELA 2. POWIERZCHNIA GMINY BEDLNO.....	14
TABELA 3. WYKAZ DRÓG GMINNYCH POŁOŻONYCH NA TERENIE GMINY BEDLNO.....	18
TABELA 4. STRUKTURA AGRARNA GMINY BEDLNO.....	21
TABELA 5. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW W GMINIE BEDLNO ORAZ LICZBA GOSPODARSTW NA	23
TABELA 6. HODOWLA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH, LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH.....	24
TABELA 7. WIELKOŚĆ POPULACJI I ZMIANY W CZASIE.	32
TABELA 8. POPULACJA GMINY BEDLNO W ROZBICIU NA GRUPY WIEKOWE.	34
TABELA 9. STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU MAJĄCA WPŁYW NA KSZTAŁTOWANIE SIĘ	35
TABELA 10. POZIOM WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI.....	36
TABELA 11. BEZROBOTNI Z GMINY BEDLNO ZAREJESTROWANI W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY	37
TABELA 12. STAN BEZROBOTNYCH Z GMINY BEDLNO.....	38
TABELA 13. WIEK BEZROBOTNYCH Z GMINY BEDLNO.....	38
TABELA 14. WYKSZTAŁCENIE BEZROBOTNYCH Z GMINY BEDLNO.....	39

TABELA 15. ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY BEDLNO W LATACH 2002 – 2006.....	42
TABELA 16. MIESZKANIA OGÓŁEM WG LICZBY IZB (DANE GUS NARODOWY SPIS Powszechny 2002).....	42
TABELA 17. POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKAŃ W LATACH 2002 – 2006.	43
TABELA 18. MIESZKANIA WG WYPOSAŻENIA (2006).....	43
TABELA 19. SZKOŁY NA TERENIE GMINY BEDLNO.....	43
TABELA 20. ŚREDNIA LICZBA DZIECI I ODDZIAŁÓW W SZKOŁACH GMINY W LATACH 2002 – 2007.....	44
TABELA 21. RODZAJ I SKALA POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE BEDLNO... 	49
TABELA 22. UDZIAŁ OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW GMINY.....	51
TABELA 23. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	51
TABELA 24. NAKŁADY NA POMOC SPOŁECZNĄ W GMINIE BEDLNO (2006 R.).	52
TABELA 25. DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ GMINNĄ KOMISJĘ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W LATACH 2004-2007....	54
TABELA 26. GMINA BEDLNO NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN W POWIECIE KUTNOWSKIM (ZAJMOWANA).....	59
TABELA 27. BEZROBOTNI Z GMINY BEDLNO NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN W POWIECIE KUTNOWSKIM.....	60
TABELA 28. PORÓWNANIE STANU ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH GMIN POWIATU KUTNOWSKIEGO.	60
TABELA 29. PODZIAŁ GRUNTÓW GMINY BEDLNO, NA TLE INNYCH GMIN POWIATU KUTNOWSKIEGO.	61
TABELA 30. NIEPEŁNOSPRAWNI Z GMINY BEDLNO NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN W POWIECIE.....	61

2. SPIS WYKRESÓW

WYKRES 1. STRUKTURA AGRARNA GOSPODARSTW W GMINIE BEDLNO....	22
WYKRES 2. LICZBA LUDNOŚCI W GMINIE BEDLNO W LATACH 1997 – 2006.	33
WYKRES 3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W GMINIE BEDLNO W LATACH 1997 – 2006.....	33
WYKRES 4. WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI W GMINIE BEDLNO (2002 R.).....	36
WYKRES 5. LICZBA BEZROBOTNYCH NA TERENIE GMINY BEDLNO W LATACH 2000 – 2007.....	38